תלמוד בבלי · סדר קדשים

מעילה

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

מעילה

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/מעילה/
הקובץ נוצר ב־16 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611151759 של הספרייה.

תוכן העניינים

דף ב. 4
דף ב: 5
דף ג. 5
דף ג: 6
דף ד. 6
דף ד: 7
דף ה. 8
דף ה: 8
דף ו. 9
דף ו: 10
דף ז. 11
דף ז: 11
דף ח. 12
דף ח: 13
דף ט. 13
דף ט: 15
דף י. 16
דף י: 16
דף יא. 17
דף יא: 18
דף יב. 19
דף יב: 20
דף יג. 20
דף יג: 21
דף יד. 22
דף יד: 22
דף טו. 23
דף טו: 24
דף טז. 25
דף טז: 25
דף יז. 26
דף יז: 27
דף יח. 28
דף יח: 29
דף יט. 29
דף יט: 30
דף כ. 31
דף כ: 32
דף כא. 32
דף כא: 33
דף כב. 34

דף ב.

קָדְשֵׁי קָדָשִׁים שֶׁשְּׁחָטָן בַּדְּרוֹם – מוֹעֲלִין בָּהֶן. שְׁחָטָן בַּדְּרוֹם וְקִיבֵּל דָּמָן בַּצָּפוֹן, בַּצָּפוֹן וְקִיבֵּל דָּמָן בַּדָּרוֹם,

שְׁחָט בַּיּוֹם וְזָרַק בַּלַּיְלָה, בַּלַּיְלָה וְזָרַק בַּיּוֹם, אוֹ שֶׁשְּׁחָטָן חוּץ לִזְמַנּוֹ וְחוּץ לִמְקוֹמוֹ – מוֹעֲלִין בָּהֶן.

כְּלָל אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: כָּל שֶׁהָיָה לָהּ שְׁעַת הֶיתֵּר לַכֹּהֲנִים – אֵין מוֹעֲלִין בָּהּ, וְכָל שֶׁלֹּא הָיָה לָהּ שְׁעַת הֶיתֵּר לַכֹּהֲנִים – מוֹעֲלִין בָּהּ.

אֵיזוֹ הִיא שֶׁהָיָה לָהּ שְׁעַת הֶיתֵּר לַכֹּהֲנִים? שֶׁלָּנָה, וְשֶׁנִּטְמְאָה, וְשֶׁיָּצְאָה.

וְאֵיזוֹ הִיא שֶׁלֹּא הָיָה לָהּ שְׁעַת הֶיתֵּר לַכֹּהֲנִים? שֶׁנִּשְׁחֲטָה חוּץ לִזְמַנָּהּ, חוּץ לִמְקוֹמָהּ, וְשֶׁקִּיבְּלוּ פְּסוּלִין וְזָרְקוּ אֶת דָּמָהּ.

גְּמָ' קָתָנֵי: קָדְשֵׁי קָדָשִׁים שֶׁשְּׁחָטָן בַּדְּרוֹם – מוֹעֲלִין בָּהֶן. פְּשִׁיטָא, מִשּׁוּם דְּשְׁחִיטָתָן בַּדְּרוֹם אַפִּיקִינּוּן מִידֵי מְעִילָה?

אִיצְטְרִיךְ, סָלְקָא דַּעְתָּךְ אָמֵינָא הוֹאִיל וְאָמַר עוּלָּא אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: קָדְשִׁים שֶׁמֵּתוּ – יָצְאוּ מִידֵי מְעִילָה דְּבַר תּוֹרָה, הָכִי נָמֵי קָדְשֵׁי קָדָשִׁים לְגַבֵּי דָּרוֹם, כְּמָה דְּחַנָּקִינּוּן דָּמֵי.

קָא מַשְׁמַע לַן: קָדָשִׁים שֶׁמֵּתוּ – לָא חָזוּ כְּלָל. אֲבָל דָּרוֹם – נְהִי דְּאֵינוֹ רָאוּי לְקָדְשֵׁי קָדָשִׁים, אֲבָל רָאוּי הוּא לְקָדָשִׁים קַלִּים.

לְמָה לִי לְמֵיתְנֵי כָּל הָנֵי?

צְרִיכִי: אִי תְּנָא שְׁחָטָן בַּדְּרוֹם וְקִיבֵּל דָּמָן בַּצָּפוֹן, הָכָא דְּאִית בֵּהּ מְעִילָה, מִשּׁוּם דְּקַבָּלָה בַּצָּפוֹן הוּא. אֲבָל שְׁחָטָן בַּצָּפוֹן וְקִיבֵּל דָּמָן בַּדָּרוֹם, הוֹאִיל וְקִיבֵּל בַּדָּרוֹם הוּא – נָפֵיק מִידֵי מְעִילָה.

וְאִי תְּנָא הַאי, הָוָה אָמֵינָא: יְמָמָא זְמַן הַקְרָבָה הוּא, אֲבָל שְׁחָטָהּ בַּלַּיְלָה וְזָרַק בַּיּוֹם – לֵילְיָא לָאו זְמַן הַקְרָבָה, וְהַאי דְּשָׁחֵט בַּלַּיְלָה – דְּנָפֵיק מִידֵי מְעִילָה!

וְאִי תְּנָא שְׁחָטָהּ בַּלַּיְלָה, הָוָה אָמֵינָא: הוֹאִיל וְקִבֵּל דָּמָהּ בַּיּוֹם – אִית בַּהּ מְעִילָה, אֲבָל שְׁחָטָן בַּיּוֹם וְזָרַק דָּמָן בַּלַּיְלָה, הוֹאִיל וְלָאו זְמַן הַקְרָבָה הוּא – כְּמַאן דְּחַנָּקִינּוּן דָּמֵי, וְלָא אִית בְּהוּ מְעִילָה, קָמַשְׁמַע לַן.

חוּץ לִזְמַנּוֹ וְחוּץ לִמְקוֹמוֹ. לְמַאי חָזוּ?

הוֹאִיל וּמְרַצִּין לְפִיגּוּלִין.

דף ב:

אִיבַּעְיָא לְהוּ: אִי עָלוּ, מַהוּ שֶׁיֵּרְדוּ? רַבָּה אָמַר: אִם עָלוּ – יֵרְדוּ, רַב יוֹסֵף אָמַר: אִם עָלוּ – לֹא יֵרְדוּ.

אַלְיבָּא דְּרַבִּי יְהוּדָה לָא תִּיבְעֵי לָךְ, דְּכוּלֵּי עָלְמָא לָא פְּלִיגִי דְּאִם עָלוּ – יֵרְדוּ. כִּי פְּלִיגִי אַלְיבָּא דְּרַבִּי שִׁמְעוֹן.

רַב יוֹסֵף כְּרַבִּי שִׁמְעוֹן. רַבָּה אָמַר לְךָ: עַד כָּאן לָא קָאָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן אֶלָּא בַּנִּיתָּנִין לְמַטָּה שֶׁנִּתָּנוּ לְמַעְלָה אוֹ בַּנִּיתָּנִין לְמַעְלָה שֶׁנִּתָּנוּ לְמַטָּה,

וּלְעוֹלָם דִּשְׁחָטָן וְקִבֵּל דָּמָן בַּצָּפוֹן, אֲבָל הָכָא, כֵּיוָן דִּשְׁחָטָן בַּדָּרוֹם – כְּמַאן דְּחַנְקִינְהוּ דָּמֵי.

תְּנַן: קָדְשֵׁי קָדָשִׁים שֶׁשְּׁחָטָן בַּדָּרוֹם – מוּעָלִין בָּהֶן. בִּשְׁלָמָא לְרַב יוֹסֵף נִיחָא, אֶלָּא לְרַבָּה קַשְׁיָא! מַאי מוּעָלִין בָּהֶן – מִדְּרַבָּנַן.

מַאי אִיכָּא בֵּין דְּאוֹרְיְיתָא לְרַבָּנַן? דְּאוֹרְיְיתָא מְשַׁלְּמִין חוֹמֶשׁ, דְּרַבָּנַן – לָא.

וּמִי אִיכָּא מְעִילָה מִדְּרַבָּנַן? אִין, דְּאָמַר עוּלָּא אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: קָדָשִׁים שֶׁמֵּתוּ – יָצְאוּ מִידֵי מְעִילָה, דִּבַּר תּוֹרָה. אַלְמָא מִדְּאוֹרְיְיתָא לָא אִית לְהוֹן, בִּדְרַבָּנַן אִית בְּהוֹן. הָכִי נָמֵי – מִדְּרַבָּנַן.

לֵימָא תְּנֵינָא לְהָא דְּעוּלָּא אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן! אַף עַל גַּב דִּתְנֵינָא, אִיצְטְרִיךְ דְּעוּלָּא, סָלְקָא דַּעְתָּךְ אָמֵינָא, הָכָא לָא בְּדִילִין מִנְּהוֹן,

אֲבָל קָדָשִׁים שֶׁמֵּתוּ, הוֹאִיל וּבְדִילִין מִנְּהוֹן, אֵימָא: אֲפִילּוּ מְעִילָה מִדְּרַבָּנַן לָא, קָא מַשְׁמַע לַן.

מֵתוּ – נָמֵי תְּנֵינָא: הַנֶּהֱנֶה מִן הַחַטָּאת כְּשֶׁהִיא חַיָּה – לֹא מָעַל עַד שֶׁיְּפִגּוּם. וּכְשֶׁהִיא מֵתָה, כֵּיוָן דְּנֶהֱנָה כָּל שֶׁהוּא – מָעַל.

סָלְקָא דַּעְתָּךְ

דף ג.

אָמֵינָא: חַטָּאת, הוֹאִיל וּלְכַפָּרָה קָא אָתְיָא – לָא בְּדִילִין מִינַּהּ, אֲבָל קָדָשִׁים, הוֹאִיל וְלָאו לְכַפָּרָה קָאָתֵי – בְּדִילִי מִנְּהוֹן, וְלִית בְּהוּ מְעִילָה, קָא מַשְׁמַע לַן.

וְחַטָּאת שֶׁמֵּתָה מִי אִית בַּהּ מְעִילָה? וְהָתְנַן: חַטָּאוֹת הַמֵּתוֹת וּמָעוֹת הַהוֹלְכוֹת לְיָם הַמֶּלַח – לֹא נֶהֱנִין וְלֹא מוֹעֲלִין!

אָמְרִי: חַטָּאוֹת הַמֵּתוֹת – בְּחַיֵּיהֶן בְּדִילִין מִנְּהוֹן, לְאַפּוֹקֵי הֵיכָא דְּמֵחַיִּים – דְּלָא בְּדִילִין מִינַּיהּ.

אֵיתִיבֵיהּ רַב יוֹסֵף לְרַבָּה חֲדָא מִגּוֹ חֲדָא, וַחֲדָא מִגּוֹ חֲדָא:

וְכוּלָּן, אֵין מְטַמְּאִים בְּנָגְדִּים אַבֵּית הַבְּלִיעָה וּמוֹעֲלִין בָּהֶן,

חוּץ מֵחַטַּאת הָעוֹף שֶׁעָשָׂה לְמַטָּה, כְּמַעֲשֵׂה חַטַּאת הָעוֹף לְשֵׁם חַטָּאת.
וְקָתָנֵי עִילָּוֵיהּ: כָּל שֶׁהָיָה פְּסוּלוֹ בַּקֹּדֶשׁ – אֵינוֹ מְטַמֵּא בְּגָדִים אַבִּית הַבְּלִיעָה, וְכָל שֶׁלֹּא הָיָה פְּסוּלוֹ בַּקֹּדֶשׁ – מְטַמֵּא בְּגָדִים אַבִּית הַבְּלִיעָה.
וְקָתָנֵי: כָּל שֶׁהָיָה פְּסוּלוֹ בַּקֹּדֶשׁ – אִם עָלוּ, לֹא יֵרְדוּ. תִּיּוּבְתָּא דְּרַבָּה! תִּיּוּבְתָּא.
וְהָא דִּפְלִיגִי בַּהּ רַבָּה וְרַב יוֹסֵף פְּשִׁיטָא לֵיהּ לְרַבִּי אֶלְעָזָר, דְּאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר: עוֹלַת בָּמַת יָחִיד, שֶׁהִכְנִיסָהּ לִפְנִים –

דף ג:

קְלָטוּהָ מְחִיצוֹת לְכָל דָּבָר.
בָּעֵי רַבִּי אֶלְעָזָר: [עוֹלַת בָּמַת יָחִיד שֶׁהִכְנִיסָהּ, שֶׁנִּפְסְלָה] – עָלוּ, מַהוּ שֶׁיֵּרְדוּ?
מִדְּקָמִיבַּעְיָא לֵיהּ לַחֲדָא, מִכְּלַל דְּאִידַּךְ פְּשִׁיטָא לֵיהּ, אִי כְּרַבָּה אִי כִּדְרַב יוֹסֵף.
חֲדָא מִגּוֹ חֲדָא קָמִיבַּעְיָא לֵיהּ:
עַד כָּאן לָא קָאָמַר רַבָּה הָתָם אִם עָלוּ – יֵרְדוּ, מְחִיצָה כְּתִיקְנָהּ –
פָּסְלָה, שֶׁלֹּא כְּתִיקְנָהּ – לֹא פָּסְלָה,
אוֹ דִילְמָא: אֲפִילּוּ לְרַב יוֹסֵף דְּאָמַר אִם עָלְתָה – לֹא תֵּרֵד, מְחִיצָה כְּתִיקְנָהּ – קָלְטָה, שֶׁלֹּא כְּתִיקְנָהּ – לָא קָלְטָה. תֵּיקוּ.
אָמַר רַב גִּידֵּל אָמַר רַב: זְרִיקַת פִּיגּוּל אֵינוֹ מוֹצִיא מִידֵּי מְעִילָה בְּקָדְשֵׁי קָדָשִׁים, וְאֵינוֹ מֵבִיא לִידֵי מְעִילָה בְּקָדְשִׁים קַלִּים.
יְתֵיב אַבָּיֵי וְקָאָמַר לַהּ לְהָא שְׁמַעְתָּא, אֵיתִיבֵיהּ רַב פָּפָּא לְאַבָּיֵי: הַשּׁוֹחֵט אֶת הַתּוֹדָה לִפְנִים, וְלַחְמָהּ חוּץ לַחוֹמָה – לֹא קִדֵּשׁ אֶת הַלֶּחֶם.
שְׁחָטָהּ עַד שֶׁלֹּא קָרְמוּ פָּנֶיהָ בַּתַּנּוּר, וַאֲפִילּוּ קָרְמוּ כּוּלָּן חוּץ מֵאַחַת מֵהֶן – לֹא קִדַּשׁ הַלֶּחֶם.
שְׁחָטָהּ חוּץ לִזְמַנָּהּ וְחוּץ לִמְקוֹמָהּ – קִדַּשׁ הַלֶּחֶם.
אֶלָּא פִּיגּוּל מַיְיתֵי לַהּ לִידֵי מְעִילָה! אִישְׁתִּיק.
כִּי אֲתָא לְקַמֵּיהּ דְּרַבִּי אַבָּא, אָמַר לֵיהּ: בְּזָרִיקָה.
אָמַר לֵיהּ רַב אָשֵׁי לְרָבָא: וְהָא אָמַר עוּלָּא: קוֹמֶץ פִּיגּוּל שֶׁהֶעֱלוֹ לְגַבֵּי מִזְבֵּחַ – פָּקַע פִּיגּוּלוֹ מִמֶּנּוּ,
וּקְמִיצָה הֵיכִנּוּ שְׁחִיטָה!
אָמַר לֵיהּ: אִיסּוּרָא דְּמַיְיתֵי לִידֵי פִּיגּוּל.

דף ד.

וְהָא קָתָנֵי: אִם אֲחֵרִים מֵבִיא לִידֵי פִּיגּוּל, הוּא עַצְמוֹ לֹא כָּל שֶׁכֵּן!

הָא נָמֵי, אִיסּוּרָא דְּמַיְיתֵי לִידֵי פִּיגּוּל.
אֲמַר לֵיהּ רָבִינָא לְרַב אָשֵׁי: וְהָאֲמַר אִילְפָא: מַחֲלוֹקֶת בִּשְׁתֵּי עֲבוֹדוֹת,
כְּגוֹן דְּאָמַר "הֲרֵינִי שׁוֹחֵט סִימָן רֹאשׁוֹן חוּץ לִזְמַנּוֹ, וְסִימָן שֵׁנִי חוּץ לִמְקוֹמוֹ", אֲבָל בַּעֲבוֹדָה
אַחַת – דְּכוּלֵּי עָלְמָא עֵירוּבֵי מַחְשָׁבוֹת הֲוַאי!
הָכִי נָמֵי, לְכִי זָרִיק תִּינַּלֵּי מִילְּתָא. אִי בַּעֲבוֹדָה אַחַת, אִי בִּשְׁתֵּי עֲבוֹדוֹת.
אִי הָכִי, גַּבֵּי תּוֹדָה נָמֵי, עַד דְּזָרִיק!
מַאי "קָדַשׁ" – לִיפָּסֵל, דְּבָעֵי שְׁרֵיפָה.
לֵימָא מְסַיֵּיע לֵיהּ: הַפִּיגּוּל לְעוֹלָם מוֹעֲלִין בּוֹ. לָאו אַף עַל גַּב דְּאִיזְרִיק דָּם, וּמְסַיֵּיע לֵיהּ!
לָא, דְּלֹא זָרַק הַדָּם. אִי דְּלֹא זָרַק הַדָּם, מַאי לְמֵימְרָא?
אֶלָּא: לְעוֹלָם דְּזָרִיק, וְכִי תַּנְיָא הָהִיא, בְּעוֹלָה. אִי בְּעוֹלָה, פְּשִׁיטָא, דְּגָבוֹהַּ הִיא כּוּלַּהּ.

דף ד:

וְעוֹד, דְּקָתָנֵי סֵיפָא: לָן דָּמָהּ, אַף עַל פִּי שֶׁחָזַר וּזְרָקוֹ – מוֹעֲלִין בּוֹ.
אִי אָמְרַתְּ בִּשְׁלָמָא בְּחַטָּאת – שַׁפִּיר.
אֶלָּא אִי אָמְרַתְּ בְּעוֹלָה – צָרִיכָא לְמֵימַר?
סֵיפָא וַדַּאי מְסַיֵּיע לֵיהּ. רֵישָׁא, מַאי? הוֹאִיל וּמְסַיֵּיע לֵיהּ סֵיפָא, מְסַיֵּיע לֵיהּ נָמֵי רֵישָׁא?
סֵיפָא לָאו וַדַּאי מְסַיֵּיע לֵיהּ: מַאי שְׁנָא הָלָנָה – דְּקָעֲבֵיד בְּיָדַיִם, לָא מַהְנֵי זְרִיקָה לְאַפּוֹקֵי מִידֵי מְעִילָה.
מַחְשָׁבָה – לָא קָא עָבֵיד בְּיָדַיִם, מַהְנֵי לֵיהּ זְרִיקָה לְאַפּוֹקֵי מִידֵי מְעִילָה.
לֵימָא הָא מְסַיֵּיע לֵיהּ: הַפִּיגּוּל בְּקָדְשֵׁי קָדָשִׁים – מוֹעֲלִין בּוֹ. לָאו אַף עַל גַּב דְּזָרַק וּמְסַיֵּיע לֵיהּ! לָא, דְּלֹא זָרַק.
אֲבָל זָרַק, מַאי? הָכִי נָמֵי דְּאֵין מוֹעֲלִין בּוֹ? אַמַּאי קָתָנֵי סֵיפָא: בְּקָדָשִׁים קַלִּים – אֵין מוֹעֲלִין בּוֹ?
לִיפְלוֹג בְּרֵישָׁא, וְלִיתְנֵי: לִפְנֵי זְרִיקָה – מוֹעֲלִין בּוֹ, לְאַחַר זְרִיקָה – אֵין מוֹעֲלִין בּוֹ! הָהוּא וַדַּאי מְסַיֵּיע לֵיהּ.
לֵימָא הוֹאִיל וּמְסַיֵּיע לֵיהּ סֵיפָא מְסַיֵּיע לֵיהּ נָמֵי רֵישָׁא? קָדְשִׁים קַלִּים – פְּסִיקָא לֵיהּ, הָכָא – לָא פְּסִיקָא לֵיהּ.
כְּלָל אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: כֹּל שֶׁהָיְתָה לָהּ שְׁעַת הֶיתֵּר לַכֹּהֲנִים – אֵין מוֹעֲלִין בָּהּ, וְכֹל שֶׁלֹּא הָיְתָה לָהּ שְׁעַת הֶיתֵּר לַכֹּהֲנִים – מוֹעֲלִין בָּהּ.
אֵיזוֹהִי שֶׁהָיְתָה לָהּ שְׁעַת הֶיתֵּר לַכֹּהֲנִים? שְׁלָנָה, וְשֶׁנִּטְמֵאת, וְשֶׁיָּצְאת.

וְאֵיזוֹהִי שֶׁלֹּא הָיְתָה לָהּ שְׁעַת הֶיתֵּר לַכֹּהֲנִים? שֶׁנִּשְׁחֲטָה חוּץ לִזְמַנָּהּ, וְחוּץ לִמְקוֹמָהּ, וְשֶׁקִּבְּלוּ פְּסוּלִין וְזָרְקוּ אֶת דָּמָהּ.
אֲמַר לֵיהּ בַּר קַפָּרָא לְבַר פָּדָת: בֶּן אֲחוֹתִי, רְאֵה מָה אַתָּה שׁוֹאֲלֵנִי לְמָחָר בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ: הֶיתֵּר שְׁחִיטָה שָׁנִינוּ,

דף ה.

אוֹ הֶיתֵּר זְרִיקָה שָׁנִינוּ, אוֹ הֶיתֵּר אֲכִילָה שָׁנִינוּ? חִזְקִיָּה אָמַר: הֶיתֵּר שְׁחִיטָה שָׁנִינוּ, רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר: הֶיתֵּר אֲכִילָה שָׁנִינוּ.
אָמַר רַבִּי זֵירָא: לָא דַּיְיקָא מַתְנִיתִין דִּלְא כְּחִזְקִיָּה וּדְלָא כְּרַבִּי יוֹחָנָן.
תְּנַן: שֻׁלְנָה, וְשֶׁנִּטְמֵאת, וְשֶׁיָּצְאת. לָאו דְּלָן דָּם, וְקָתָנֵי: אֵין מוֹעֲלִין בּוֹ,
וּשְׁמַע מִינַּהּ: הֶיתֵּר זְרִיקָה שָׁנִינוּ!
לָא, דְּלָן בָּשָׂר, אֲבָל דָּם אִיזְדְּרִיק, מִשּׁוּם הָכִי קָתָנֵי: אֵין מוֹעֲלִין בּוֹ.
תְּנַן: וְאֵיזוֹ הִיא שֶׁלֹּא הָיְתָה לָהּ שְׁעַת הַכּוֹשֶׁר לַכֹּהֲנִים? שֶׁנִּשְׁחֲטָה חוּץ לִזְמַנָּהּ, וְחוּץ לִמְקוֹמָהּ, וְשֶׁקִּבְּלוּ פְּסוּלִין וְזָרְקוּ אֶת דָּמָהּ.
הֵיכִי דָּמֵי, אִילֵּימָא דִּזְרָקוּהוּ פְּסוּלִין וְקִבְּלוּהוּ פְּסוּלִין – לְמָה לִי עַד דְּאֵיכָּא תַּרְתֵּי?
אֶלָּא לָאו דְּקִבְּלוּהוּ פְּסוּלִין וּזְרָקוּהוּ כְּשֵׁרִים, וְקָתָנֵי מוֹעֲלִין בּוֹ,
שְׁמַע מִינַּהּ: הֶיתֵּר זְרִיקָה שָׁנִינוּ.
מַתְקִיף לַהּ רַב יוֹסֵף: וְאִי סָלְקָא דַּעְתָּךְ אֵיכָּא לְפַלּוֹגֵי הָכִי, הָא דְּתָנַן הָתָם:
חַטָּאת פְּסוּלָה – אֵין דָּמָהּ טָעוּן כִּיבּוּס, בֵּין שֶׁהָיְתָה לָהּ שְׁעַת הַכּוֹשֶׁר וְנִפְסְלָה, וּבֵין שֶׁלֹּא הָיְתָה לָהּ שְׁעַת הַכּוֹשֶׁר וְנִפְסְלָה.
אִי זוֹ הִיא שֶׁהָיְתָה לָהּ שְׁעַת הַכּוֹשֶׁר וְנִפְסְלָה? שֻׁלְנָה, וְשֶׁנִּטְמֵאת, אוֹ שֶׁיָּצְאָה.
אֵיזוֹהִי שֶׁלֹּא הָיְתָה לָהּ שְׁעַת הַכּוֹשֶׁר? שֶׁנִּשְׁחֲטָה חוּץ לִמְקוֹמָהּ, חוּץ לִזְמַנָּהּ, וְשֶׁקִּבְּלוּ פְּסוּלִין וְזָרְקוּ אֶת דָּמָהּ.
הֵיכִי דָּמֵי? אִילֵּימָא דְּקִבְּלוּהוּ פְּסוּלִין וְזָרְקוּ פְּסוּלִין – הוּא דְּאֵין דָּמָהּ טָעוּן כִּיבּוּס, הָא קִבְּלוּהוּ וְזָרְקוּ כְּשֵׁרִים – דָּמָהּ טָעוּן כִּיבּוּס.
קְרִי כָּאן: "אֲשֶׁר יִזֶּה מִדָּמָהּ" – וְלֹא שֶׁכִּבֶּר הוּזֶּה? אֶלָּא: לָאו דְּוָקָא,

דף ה:

הָכִי נָמֵי, לָאו דְּוָקָא. אָמַר רַב אַסִי: אִם כֵּן, לְמָה לִי לְמֵיתְנֵי תַּרְתֵּי?
אֶלָּא לְעוֹלָם דְּמָעִילָה דְּוָקָא,
וְהָא קָא מַשְׁמַע לַן: דְּפָסוּל עוֹשֶׂה שְׁיָרַיִם,

אַף עַל גַּב דְּקִיבֵּל פָּסוּל וְזָרָק, וְקִיבֵּל כָּשֵׁר וְזָרָק – לָאו כְּלוּם הִיא. מַאי טַעְמָא? דְּשִׁירַיִּים נִינְהוּ.

וְהָא בְּעָא מִינֵּיהּ רֵישׁ לָקִישׁ מֵרַבִּי יוֹחָנָן: פָּסוּל, מַהוּ שֶׁיַּעֲשֶׂה שִׁירַיִּים?

וַאֲמַר לֵיהּ: אֵין לְךָ דָּבָר שֶׁיַּעֲשֶׂה שִׁירַיִּים אֶלָּא חוּץ לִזְמַנּוֹ וְחוּץ לִמְקוֹמוֹ, הוֹאִיל וּמְרַצִּין לְפִיגּוּלָן.

מַאי לָאו, בַּר מִפָּסוּל? לָא, אֲפִילּוּ פָּסוּל.

וְהָא "אֵין לְךָ" קָתָנֵי!

הָכִי קָתָנֵי: אֵין לְךָ דָּבָר שֶׁאֵינוֹ מֵרָצֶה בְּצִיבּוּר וְעוֹשֶׂה שִׁירַיִּים אֶלָּא חוּץ לִזְמַנּוֹ וְחוּץ לִמְקוֹמוֹ, אֲבָל טָמֵא, דְּאִיתֵיהּ בְּצִיבּוּר – מְשַׁוֵּי שִׁירַיִּים,

שְׁאָר פְּסוּלִין דְּלָא אִיתַנּוּן בְּצִיבּוּר – לָא מְשַׁוִּין שִׁירַיִּים.

תָּא שְׁמַע: הַפִּיגּוּל – לְעוֹלָם מוֹעֲלִין בּוֹ.

לָאו דְּלָא זָרַק, וּשְׁמַע מִינַּהּ: הֱיתֵּר זְרִיקָה שָׁנִינוּ!

לָא, זְרִיקָה.

וּמַאי "לְעוֹלָם"? הָא קָא מַשְׁמַע לַן כִּדְרַב גִּידֵּל, דְּאָמַר רַב גִּידֵּל אָמַר רַב: זְרִיקַת פִּיגּוּל – אֵינוֹ מוֹצִיא מִידֵי מְעִילָה, וְאֵינוֹ מֵבִיא לִידֵי מְעִילָה.

דף ו.

תָּא שְׁמַע, רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: יֵשׁ נוֹתָר שֶׁמּוֹעֲלִין בּוֹ, וְיֵשׁ נוֹתָר שֶׁאֵין מוֹעֲלִין בּוֹ.

כֵּיצַד? לְךָ לִפְנֵי זְרִיקָה – מוֹעֲלִין, לְאַחַר זְרִיקָה – אֵין מוֹעֲלִין.

קָתָנֵי מִיהַת: מוֹעֲלִין בּוֹ, לָאו דַּהֲוָה שְׁהוּת לְמִיזְרְקֵיהּ, דְּאִי בָּעֵי – זָרֵיק,

וּשְׁמַע מִינַּהּ: הֱיתֵּר אֲכִילָה שָׁנִינוּ!

לָא, דְּקַבְּלֵיהּ סָמוּךְ לִשְׁקִיעַת הַחַמָּה, דְּלֹא הָיָה שְׁהוּת לְמִזְרַק.

אֲבָל הָיָה שְׁהוּת, מַאי? הָכִי נָמֵי דְּאֵין מוֹעֲלִין?

מַאי אִירְיָא דְּתָנֵי "לִפְנֵי זְרִיקָה", לִיתְנֵי "קוֹדֶם שְׁקִיעָה" וְ"לְאַחַר שְׁקִיעָה"!

הָכִי נָמֵי קָתָנֵי: קוֹדֶם שֶׁיֵּרָאֶה לִזְרִיקָה, וּלְאַחַר שֶׁיֵּרָאֶה לִזְרִיקָה.

תָּא שְׁמַע, רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: יֵשׁ פִּיגּוּל שֶׁמּוֹעֲלִין בּוֹ, וְיֵשׁ פִּיגּוּל שֶׁאֵין מוֹעֲלִין בּוֹ.

כֵּיצַד? לִפְנֵי זְרִיקָה – מוֹעֲלִין, לְאַחַר זְרִיקָה – אֵין מוֹעֲלִין.

קָתָנֵי מִיהַת: לִפְנֵי זְרִיקָה – מוֹעֲלִין בּוֹ, לָאו דַּהֲוָה שְׁהוּת לְמִיזְרְקֵיהּ, דְּאִי בָּעֵי – זָרֵיק, וְקָתָנֵי "מוֹעֲלִין בּוֹ", וּשְׁמַע מִינַּהּ: הֱיתֵּר אֲכִילָה שָׁנִינוּ!

לָא, דְּלָא הֲוָה שְׁהוּת לְמִיזְרְקֵיהּ. אֲבָל הֲוָה שְׁהוּת לְמִיזְרְקֵיהּ, מַאי? הָכִי נָמֵי דְּנָפַק מִידֵי מְעִילָה?

מַאי אִירְיָא דְּתָנֵי ״לְאַחַר זְרִיקָה״, לִיתְנֵי ״קוֹדֶם שְׁקִיעָה״ וּ״לְאַחַר שְׁקִיעַת הַחַמָּה״!
הָכִי נָמֵי קָאָמַר: קוֹדֶם שֶׁיֵּרָאֶה לִזְרִיקָה, לְאַחַר שֶׁיֵּרָאֶה לִזְרִיקָה.
תָּא שְׁמַע: הַפִּיגּוּל בְּקָדְשֵׁי קָדָשִׁים – מוֹעֲלִין. מַאי לָאו דְּזָרַק, וּשְׁמַע מִינַּהּ: הֶיתֵּר אֲכִילָה שָׁנִינוּ! לָא, דְּלֹא זָרַק.
אֲבָל זָרַק מַאי? הָכִי נָמֵי דְּאֵין מוֹעֲלִין בּוֹ? מַאי אִירְיָא דְּתָנֵי בְּקָדָשִׁים קַלִּים אֵין מוֹעֲלִין בּוֹ, לִיתְנֵי: כָּאן – לִפְנֵי זְרִיקָה, כָּאן – לְאַחַר זְרִיקָה!
הָא אִתְּיָא לְאַשְׁמוֹעִינַן: כֹּל לְאֵיתוֹיֵי לִידֵי מְעִילָה, זְרִיקָה כְּתִיקְנָהּ מַיְיתֵי לִידֵי מְעִילָה.
כֹּל לְאַפּוֹקֵי מִידֵי מְעִילָה, אֲפִילּוּ שֶׁלֹּא כְּתִיקְנָהּ נָמֵי מַפְקַע מִידֵי מְעִילָה.

דף ו׳:

מַתְנִי׳ בְּשֵׂר קָדְשֵׁי קָדָשִׁים שֶׁיָּצָא לִפְנֵי זְרִיקַת דָּמִים,
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: מוֹעֲלִין בּוֹ, וְאֵין חַיָּיבִין עָלָיו מִשּׁוּם פִּיגּוּל וְנוֹתָר וְטָמֵא.
רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: אֵין מוֹעֲלִין בּוֹ, וְחַיָּיבִין עָלָיו מִשּׁוּם פִּיגּוּל וְנוֹתָר וְטָמֵא.
אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא: וַהֲרֵי הַמַּפְרִישׁ חַטָּאתוֹ וְאָבְדָה, וְהִפְרִישׁ אַחֶרֶת תַּחְתֶּיהָ, וְאַחַר כָּךְ נִמְצֵאת הָרִאשׁוֹנָה, וַהֲרֵי שְׁתֵּיהֶן עוֹמְדוֹת.
לֹא כְּשֵׁם שֶׁדָּמָהּ פּוֹטֵר אֶת בְּשָׂרָהּ, כָּךְ הוּא פּוֹטֵר אֶת בְּשַׂר חֲבֶרְתָּהּ?
אִם פָּטַר דָּמָהּ אֶת בְּשַׂר חֲבֶרְתָּהּ מִן הַמְּעִילָה, דִּין הוּא שֶׁיִּפְטֹר אֶת בְּשַׂר עַצְמָהּ!
אֵימוּרֵי קָדְשֵׁי קָדָשִׁים קַלִּים שֶׁיָּצְאוּ לִפְנֵי זְרִיקַת דָּמִים,
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: אֵין מוֹעֲלִין בָּהֶן, וְאֵין חַיָּיבִין עֲלֵיהֶן מִשּׁוּם פִּיגּוּל נוֹתָר וְטָמֵא. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: מוֹעֲלִין בָּהֶן, וְחַיָּיבִין עֲלֵיהֶן מִשּׁוּם פִּיגּוּל נוֹתָר וְטָמֵא.
גְּמָ׳ וְהָנֵי תַּרְתֵּי לְמָה לִי?
צְרִיכִי, דְּאִי אִיתְּמַר בְּקָדְשֵׁי קָדָשִׁים, הָווּ אָמֵינָא: בְּהָא קָא אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מוֹעֲלִין בּוֹ, מִשּׁוּם דִּזְרִיקָה כְּתִיקְנָהּ מַפְקָא מִידֵי מְעִילָה, שֶׁלֹּא כְּתִיקְנָהּ – לָא מַפְקָא מִידֵי מְעִילָה.
אֲבָל לְאֵיתוֹיֵי לִידֵי מְעִילָה – מוֹדֵי לְרַבִּי עֲקִיבָא דַּאֲפִילּוּ שֶׁלֹּא כְּתִיקְנָהּ מַיְיתָא לִידֵי מְעִילָה,
וְאִי אִיתְּמַר גַּבֵּי קָדָשִׁים קַלִּים, הָווּ אָמֵינָא: גַּבֵּי קָדָשִׁים קַלִּים הוּא דְּאָמַר רַבִּי עֲקִיבָא מוֹעֲלִין בָּהֶן, דַּאֲפִילּוּ זְרִיקָה שֶׁלֹּא כְּתִיקְנָהּ מַיְיתָא לִידֵי מְעִילָה,
אֲבָל קָדְשֵׁי קָדָשִׁים, דִּלְאַפּוֹקֵי הוּא, שֶׁלֹּא כְּתִיקְנָהּ – לָא מַפְקָא מִידֵי מְעִילָה, קָא מַשְׁמַע לַן.
אִתְּמַר, אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: כִּי אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא זְרִיקָה מוֹעֶלֶת לַיּוֹצֵא – שֶׁיָּצָא מִקְצָתוֹ, אֲבָל יוֹצֵא כּוּלּוֹ – לֹא אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא.
אָמַר לֵיהּ רַב אַסִּי לְרַבִּי יוֹחָנָן: כְּבָר לִימְּדוּנִי חֲבֵירַי שֶׁבַּגּוֹלָה

דף ז.

מְחַשְּׁבִין עַל הָאָבוּד וְעַל הַשָּׁרוּף.
וְהָא אָבוּד וְשָׁרוּף לָא אִיתִינְהוּ בָּעוֹלָם, וַאֲפִילּוּ הָכִי קָתָנֵי מְחַשְּׁבִין!
וּמִי אָמַר רַב אַסִּי הָכִי? הָא בְּעָא מִינֵּיהּ רַב אַסִּי מֵרַבִּי יוֹחָנָן: חִישֵּׁב לַנִּשְׁפָּכִין, לְמָחָר, מַהוּ?
אֲמַר לֵיהּ רַבִּי זֵירָא: כְּבָר שָׁנִיתָ לָנוּ אֶלָּא! אַלְמָא הַאי אֶלָּל, כֵּיוָן דְּלֵית בֵּיהּ מְשָׁשָׁא – לֹא קִיבֵּל טוּמְאָה,
הָנֵי נִשְׁפָּכִין נָמֵי, כֵּיוָן דְּלֹאִיבּוּד אָזְלִי – בְּהוּ מַחְשָׁבָה לָא מַהְנְיָא!
אֶלָּא דְּקָתָנֵי עַל הָאָבוּד וְעַל הַשָּׁרוּף – קַשְׁיָא! אָמַר רָבָא: אֵימָא: עַל הָעוֹמֵד לְאִיבּוּד וְעַל הָעוֹמֵד לִישָּׂרֵף.
אָמַר רַב פָּפָּא: לָא אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא זְרִיקָה מוֹעֶלֶת לַיּוֹצֵא אֶלָּא שְׁיָצָא בָּשָׂר, אֲבָל דָּם – אֵין זְרִיקָה מוֹעֶלֶת לַיּוֹצֵא.
תַּנְיָא נָמֵי הָכִי: שְׁחַט בִּשְׁתִיקָה וְיָצָא דָּם, אַף עַל פִּי שֶׁחָזַר וּזְרָקוֹ – לֹא עָשָׂה וְלֹא כְלוּם.
בְּקָדְשֵׁי קָדָשִׁים – מוֹעֲלִין בּוֹ, בְּקָדְשִׁים קַלִּים – אֵין מוֹעֲלִין בּוֹ.
אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא: הָא זֶה, לְמָה דּוֹמֶה?
אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר: כִּי אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא, בְּבַת אַחַת, אֲבָל בְּזֶה אַחַר זֶה – לֹא אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא.
תַּנְיָא, אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן: כְּשֶׁהָלַכְתִּי לִכְפַר פָּאנִי, מְצָאַנִי זָקֵן אֶחָד וְאָמַר לִי: אוֹמֵר הָיָה רַבִּי עֲקִיבָא זְרִיקָה מוֹעֶלֶת לַיּוֹצֵא? אָמַרְתִּי לוֹ: הֵן. וּכְשֶׁבָּאתִי וְהִרְצֵיתִי דְּבָרִים לִפְנֵי חֲבֵירַי שֶׁבַּגָּלִיל, אָמְרוּ לִי: הֲלֹא פָּסוּל הוּא, הֵיאַךְ מְרַצֶּה עַל הַפָּסוּל?
וּכְשֶׁיָּצָאתִי וְהִרְצֵיתִי דְּבָרִים לִפְנֵי רַבִּי עֲקִיבָא, אָמַר לִי: בְּנִי, אִי אַתָּה אוֹמֵר כֵּן? וַהֲרֵי הַמַּפְרִישׁ חַטָּאתוֹ וְאָבְדָה, וְהִפְרִישׁ אַחֶרֶת תַּחְתֶּיהָ, וְאַחַר כָּךְ נִמְצֵאת הָרִאשׁוֹנָה, וַהֲרֵי שְׁתֵּיהֶן עוֹמְדוֹת – מוֹעֲלִין בִּשְׁתֵּיהֶן. שְׁחָטָן, וַהֲרֵי דָּמָן מוּנָּח בְּכוֹסוֹת – מוֹעֲלִין בִּשְׁתֵּיהֶן.

דף ז:

נִזְרַק דָּם שֶׁל אֶחָד מֵהֶם, אִי אַתָּה מוֹדֶה שֶׁכְּשֵׁם שֶׁדָּמָהּ פּוֹטֵר אֶת בְּשָׂרָהּ מִן הַמְּעִילָה, אַף יְפוֹטוֹר בְּשַׂר חֲבֶירְתָּהּ מִן הַמְּעִילָה?
אִם הִצִּיל בְּשַׂר חֲבֶירְתָּהּ מִן הַמְּעִילָה, אַף עַל פִּי שֶׁהוּא פָּסוּל, דִּין הוּא שֶׁיַּצִּיל אֶת בְּשָׂרָהּ!
אָמַר רֵישׁ לָקִישׁ מִשּׁוּם רַב אוֹשַׁעְיָא: תְּשׁוּבָה גְּנוּבָה הֻשְׁיבוֹ רַבִּי עֲקִיבָא לְאוֹתוֹ תַּלְמִיד, בְּבַת אַחַת – אִין, בְּזֶה אַחַר זֶה – לָא,
דְּכֵיוָן דְּפָסוּל הוּא, מָה לִי בְּבַת אַחַת, מָה לִי בְּזֶה אַחַר זֶה?!
אָמַר לֵיהּ רַבִּי יוֹחָנָן לְרֵישׁ לָקִישׁ: וְאַתָּה, אִי אַתָּה אוֹמֵר כֵּן?

אִילּוּ הִפְרִישׁ שְׁתֵּי אֲשָׁמוֹת לְאַחֲרִיוּת, וְשָׁחַט אֶת שְׁנֵיהֶן, וְקָדַם וְהֶעֱלָה אֵימוּרִין שֶׁל אֶחָד מֵהֶן קוֹדֶם זְרִיקָה, אִי אַתָּה מוֹדֶה שֶׁאִם עָלוּ – יֵרְדוּ?

וְאִי סָלְקָא דַּעְתָּךְ חַד גּוּפָא הוּא, אַמַּאי אִם עָלוּ – יֵרְדוּ? הָאָמַר עוּלָּא: אֵימוּרֵי קָדָשִׁים קַלִּים שֶׁהֶעֱלָן לִפְנֵי זְרִיקַת דָּם – לֹא יֵרְדוּ, נַעֲשָׂה לַחְמוֹ שֶׁל מִזְבֵּחַ!

אִישְׁתִּיק. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: קַצֵּצְתִּינוּן לְרַגְלוֹהִי דְּיָנוֹקָא.

מַתְנִי' יֵשׁ מַעֲשֶׂה דָמִים בְּקָדְשֵׁי קָדָשִׁים לְהָקֵל וּלְהַחֲמִיר, וּבְקָדָשִׁים קַלִּים כּוּלְּהוּ לְהַחֲמִיר.

כֵּיצַד? קָדְשֵׁי קָדָשִׁים לִפְנֵי זְרִיקַת דָּמִים – מוֹעֲלִין בְּאֵימוּרֵיהֶן וּבַבָּשָׂר. לְאַחַר זְרִיקַת דָּמִים – מוֹעֲלִין בְּאֵימוּרֵיהֶן, וְאֵין מוֹעֲלִין בַּבָּשָׂר.

וְעַל זֶה וְעַל זֶה – חַיָּיב מִשּׁוּם פִּיגּוּל, נוֹתָר, וְטָמֵא. נִמְצָא, מַעֲשֶׂה דָמִים בְּקָדְשֵׁי קָדָשִׁים לְהָקֵל וּלְהַחֲמִיר,

וּבְקָדָשִׁים קַלִּים כּוּלָּן לְהַחֲמִיר. כֵּיצַד? קָדָשִׁים קַלִּים לִפְנֵי זְרִיקַת דָּמִים – אֵין מוֹעֲלִין לֹא בָּאֵימוּרִין וְלֹא בַּבָּשָׂר, לְאַחַר זְרִיקַת דָּמִים – מוֹעֲלִין בָּאֵימוּרִין וְאֵין מוֹעֲלִין בַּבָּשָׂר.

עַל זֶה וְעַל זֶה חַיָּיבִין עָלָיו מִשּׁוּם פִּיגּוּל, נוֹתָר, וְטָמֵא. נִמְצָא מַעֲשֶׂה דָמִים בְּקָדָשִׁים קַלִּים כּוּלָּן לְהַחֲמִיר.

גְּמָ' קְתָנֵי "אֵין מוֹעֲלִין בַּבָּשָׂר" – מְעִילָה הוּא דְּלֵיכָּא, הָא אִיסּוּרָא אִיכָּא, וְאַמַּאי? הָא מָמוֹנָא דְּכֹהֵן הוּא!

לָא קַשְׁיָא, מִשּׁוּם דְּנָסֵיב רֵישָׁא "מוֹעֲלִין", נָסֵיב סֵיפָא "אֵין מוֹעֲלִין".

אֵימָא סֵיפָא: "בְּקָדָשִׁים קַלִּים כּוּלְּהוּ לְהַחֲמִיר. כֵּיצַד? בְּשַׂר קָדָשִׁים קַלִּים לִפְנֵי זְרִיקַת דָּמִים – אֵין מוֹעֲלִין בָּהֶן וּבְאֵימוּרֵיהֶן, וְאֵין חַיָּיבִין עֲלֵיהֶן מִשּׁוּם פִּיגּוּל, נוֹתָר, וְטָמֵא. לְאַחַר זְרִיקַת דָּמִים – מוֹעֲלִין בְּאֵימוּרֵיהֶן וְאֵין מוֹעֲלִין בַּבָּשָׂר".

מְעִילָה הוּא דְּלֵיכָּא, הָא אִיסּוּרָא אִיכָּא, וְאַמַּאי? הָא מָמוֹנָא דִּבְעָלִים הוּא!

אָמַר רַבִּי חֲנִינָא: לַיּוֹצְאִין, וְרַבִּי עֲקִיבָא הִיא.

כִּי אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא זְרִיקָה מוֹעֶלֶת, לַיּוֹצֵא לִשְׁרֵיפָה,

דף ח.

אֲבָל לַאֲכִילָה הוּא דְּלֹא מְרַצֶּה.

הַדְרָן עֲלָךְ קָדְשֵׁי קָדָשִׁים

חַטַּאת הָעוֹף מוֹעֲלִין בָּהּ מִשֶּׁהוּקְדְּשָׁה, נִמְלְקָה – הוּכְשְׁרָה לְהִפָּסֵל בְּטָבוּל יוֹם וּבְמָחוּסַר כִּפּוּרִים וּבְלִינָה.

הוֹזָה דָּמָהּ – חַיָּיבִין עָלָיו מִשּׁוּם פִּיגּוּל, נוֹתָר, וְטָמֵא, וְאֵין בָּהּ מְעִילָה.

גְּמָ' קְתָנֵי הוּכְשְׁרָה לִיפָּסֵל בְּטָבוּל יוֹם, וּבְמָחוּסַר כִּפּוּרִים, וּבְלִינָה. לִיפָּסֵל – אִין, אֲבָל לְטַמּוֹיֵי – לָא.

מַתְנִיתִין מַנִּי? רַבָּנַן הִיא, דְּתַנְיָא: אַבָּא שָׁאוּל אוֹמֵר: טָבוּל יוֹם

דף ח:

תְּחִלָּה לַקֹּדֶשׁ.

רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: מְטַמֵּא אֶת הַקֹּדֶשׁ, וּפוֹסֵל אֶת הַתְּרוּמָה. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: כְּשֵׁם שֶׁהוּא פּוֹסֵל מַשְׁקֶה תְּרוּמָה וְאוֹכְלֵי תְרוּמָה, כָּךְ הוּא פּוֹסֵל מַשְׁקֶה קֹדֶשׁ וְאוֹכְלֵי קֹדֶשׁ.

אָמַר רָבָא: לְאַבָּא שָׁאוּל מַעֲלָה עָשׂוּ בַּקֳּדָשִׁים, שֶׁוִּינְהוּ רַבָּנַן לְטָבוּל יוֹם כָּרִאשׁוֹן,

לְרַבִּי מֵאִיר כְּאוֹכֶל שֵׁנִי. לְרַבָּנַן, כְּיָוֹן דְּטָבַל – קָלַשׁ טוּמְאָה, פָּסוּל – מְשַׁוֵּי, טָמֵא – לָא מְשַׁוֵּי.

הוֹזָה דָּמָהּ – חַיָּיבִין כּוּ'. מְעִילָה הוּא דְּלֵיכָּא, אֲבָל אִיסּוּרָא – אִיכָּא. וְאַמַּאי? הָא מָמוֹנָא דְּכֹהֲנִים הוּא!

אָמַר רַבִּי חֲנִינָא: לַיּוֹצְאִין, וְרַבִּי עֲקִיבָא הִיא, דְּאָמַר זְרִיקָה מוֹעֶלֶת לַיּוֹצֵא, דְּלָאו בַּת אֲכִילָה הִיא.

אָמַר רַב הוּנָא אָמַר רַב: מִיצּוּי חַטַּאת הָעוֹף – אֵינוֹ מְעַכֵּב. דְּתָנֵי רַב: "הוֹזָה דָּמָהּ".

רַב אַדָּא בַּר אַהֲבָה אָמַר רַב: מִיצּוּי חַטַּאת הָעוֹף מְעַכֵּב. וְתָנֵי רַב: "מִיצָּה דָּמָהּ".

תָּא שְׁמַע: "וְהַנִּשְׁאָר בַּדָּם יִמָּצֶה אֶל יְסוֹד הַמִּזְבֵּחַ חַטַּאת הִיא". בִּשְׁלָמָא לְרַב אַדָּא בַּר אַהֲבָה, הַיְינוּ דִּכְתִיב: "וְהַנִּשְׁאָר בַּדָּם יִמָּצֶה... חַטַּאת הִיא", אֶלָּא לְרַב הוּנָא, מַאי "וְהַנִּשְׁאָר"?

כִּדְתַנְיָא דְּבֵי רַבִּי יִשְׁמָעֵאל: שֶׁאִם נִשְׁאַר. וּמַאי "חַטַּאת הִיא"? אַרִישָׁא.

אָמַר לֵיהּ רַב אַחָא בְּרֵיהּ דְּרָבָא לְרַב אָשֵׁי: אֶלָּא מֵעַתָּה, גַּבֵּי מִנְחָה דִּכְתִיב: "וְהַנּוֹתֶרֶת". הָכִי נָמֵי שֶׁאִם נִיתּוֹתַר? וְכִי תֵּימָא: הָכִי נָמֵי,

דף ט.

וְהָתַנְיָא: "מִסְּלָתָהּ וּמִשַּׁמְנָהּ עַל כָּל לְבוֹנָתָהּ" – פָּרַט שֶׁחִסְרָה סָלְתָּהּ וְחִסְרָה שַׁמְנָהּ וְחִסְרָה לְבוֹנָתָהּ!

אָמְרִי: הָתָם כְּתִיב "וְהַנּוֹתֶרֶת", קְרָא יַתִּירָא כְּתִיב.

מֵתִיב אֲבוּהּ דִּשְׁמוּאֵל לְרַב הוּנָא: אֶחָד חַטַּאת הָעוֹף וְאֶחָד עוֹלַת הָעוֹף שֶׁמְּלָקָן וּמִיצָּה דָּמָן חוּץ לִמְקוֹמָן – פָּסוּל וְאֵין בּוֹ כָּרֵת. חוּץ לִזְמַנָּן – פִּיגּוּל וְחַיָּיבִין עָלָיו כָּרֵת. קָתָנֵי מִיהַת מִיצָּה דָּמָן!

הוּא מוֹתֵיב לַהּ וְהוּא מְפָרֵק לַהּ: לְצָדְדִין קָתָנֵי.

גּוּפָא, תָּנָא דְּבֵי רַבִּי יִשְׁמָעֵאל: שֶׁאִם נִשְׁאַר בַּדָּם.

וְהָא תָּנָא דְּבֵי רַבִּי יִשְׁמָעֵאל הָתָם: שִׁירַיִּים מְעַכְּבִין, וְאָמַר רַב פָּפָּא: מִיצּוּי חַטַּאת הָעוֹף אֵיכָא בֵּינַיְיהוּ! תְּרֵי תַּנָּאֵי, וְאִלֵּיבָא דְּרַבִּי יִשְׁמָעֵאל.

מַתְנִי' עוֹלַת הָעוֹף – מוֹעֶלִין בָּהּ מְשֶׁהוּקְדְּשָׁה. נִמְלְקָה – הוּכְשְׁרָה לִיפָּסֵל בְּטָבוּל יוֹם, וּבְמָחוסַר כִּפּוּרִים, וּבְלִינָה. מִיצָּה דָּמָהּ – חַיָּיבִין עָלָיו מִשּׁוּם פִּיגּוּל, נוֹתָר, וְטָמֵא. וּמוֹעֶלִין בָּהּ עַד שֶׁתֵּצֵא לְבֵית הַדֶּשֶׁן.

פָּרִים הַנִּשְׂרָפִים, וּשְׂעִירִים הַנִּשְׂרָפִים – מוֹעֲלִין בָּהֶן מְשֶׁהוּקְדְּשׁוּ. נִשְׁחֲטוּ – הוּכְשְׁרוּ לִיפָּסֵל בְּטָבוּל יוֹם, וּבְמָחוסַר כִּפּוּרִים, וּבְלִינָה. הוּזָּה דָּמָן – חַיָּיבִין עֲלֵיהֶן מִשּׁוּם פִּיגּוּל, נוֹתָר, וְטָמֵא, וּמוֹעֲלִין בָּהֶן בְּבֵית הַדֶּשֶׁן עַד שֶׁיִּתְּיךְ הַבָּשָׂר.

הָעוֹלָה – מוֹעֲלִין בָּהּ מְשֶׁהוּקְדְּשָׁה. נִשְׁחֲטָה – הוּכְשְׁרָה לִיפָּסֵל בְּטָבוּל יוֹם, וּבְמָחוסַר כִּפּוּרִים, וּבְלִינָה. מִשֶּׁנִּזְרַק דָּמָהּ – חַיָּיבִין עָלֶיהָ מִשּׁוּם פִּיגּוּל, נוֹתָר, וְטָמֵא. וְאֵין מוֹעֲלִין בָּעוֹרוֹת, אֲבָל מוֹעֲלִין בַּבָּשָׂר עַד שֶׁתֵּצֵא לְבֵית הַדֶּשֶׁן.

חַטָּאת, וְאָשָׁם, וּזְבָחֵי שַׁלְמֵי צִיבּוּר – מוֹעֲלִין בָּהֶן מְשֶׁהוּקְדְּשׁוּ. נִשְׁחֲטוּ – הוּכְשְׁרוּ לִיפָּסֵל בְּטָבוּל יוֹם, וּבְמָחוסַר כִּפּוּרִים, וּבְלִינָה. נִזְרַק דָּמָן – חַיָּיבִין עֲלֵיהֶן מִשּׁוּם פִּיגּוּל, נוֹתָר, וְטָמֵא. אֵין מוֹעֲלִין בַּבָּשָׂר, אֲבָל מוֹעֲלִין בְּאֵימוּרֵיהֶן עַד שֶׁיֵּצְאוּ לְבֵית הַדֶּשֶׁן.

שְׁתֵּי הַלֶּחֶם – מוֹעֲלִין בָּהֶן מְשֶׁהוּקְדְּשׁוּ. קָרְמוּ בַּתַּנּוּר – הוּכְשְׁרוּ לִיפָּסֵל בְּטָבוּל יוֹם, וּבְמָחוסַר כִּפּוּרִים, וּבְלִינָה, וְלִישְׁחוֹט עֲלֵיהֶן אֶת הַזֶּבַח. נִזְרַק דָּמָן שֶׁל כְּבָשִׂים – חַיָּיבִין עֲלֵיהֶן מִשּׁוּם פִּיגּוּל, נוֹתָר, וְטָמֵא, וְאֵין בָּהֶן מְעִילָה.

לֶחֶם הַפָּנִים – מוֹעֲלִין בּוֹ מְשֶׁהוּקְדְּשָׁה. קָרַם בַּתַּנּוּר – הוּכְשַׁר לִיפָּסֵל בְּטָבוּל יוֹם וּבְמָחוסַר כִּפּוּרִים, וּלְהִסָּדֵר עַל גַּבֵּי הַשּׁוּלְחָן.

קָרְבוּ הַבָּזִיכִין – חַיָּיבִין עָלָיו מִשּׁוּם פִּיגּוּל, נוֹתָר, וְטָמֵא, וְאֵין בּוֹ מְעִילָה.

הַמְּנָחוֹת – מוֹעֲלִין בָּהֶן מְשֶׁהוּקְדְּשׁוּ. קָדְשׁוּ בִּכְלִי – הוּכְשְׁרוּ לִיפָּסֵל בְּטָבוּל יוֹם, וּבְמָחוסַר כִּפּוּרִים, וּבְלִינָה.

קָרַב הַקּוֹמֶץ – חַיָּיבִין עָלָיו מִשּׁוּם פִּיגּוּל, נוֹתָר, וְטָמֵא. וְאֵין מוֹעֲלִין בַּשִּׁירַיִם, אֲבָל מוֹעֲלִין בַּקּוֹמֶץ עַד שֶׁיֵּצֵא לְבֵית הַדֶּשֶׁן.

גְּמָ׳ אִיתְּמַר, הַנָּהֶנֶה מֵאֵפֶר תַּפּוּחַ שֶׁעַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ, רַב אָמַר: אֵין מוֹעֲלִין בּוֹ, וְרַבִּי יוֹחָנָן אָמַר: מוֹעֲלִין בּוֹ.

לִפְנֵי תִּרוּמַת הַדֶּשֶׁן כּוּלֵּי עָלְמָא לָא פְּלִיגִי דְּמוֹעֲלִין בּוֹ. כִּי פְּלִיגִי – לְאַחַר תִּרוּמַת הַדֶּשֶׁן.

רַב אָמַר: אֵין מוֹעֲלִין בּוֹ – הֲרֵי נַעֲשָׂה מִצְוָתוֹ. וְרַבִּי יוֹחָנָן אָמַר: כֵּיוָן דִּכְתִיב: ״וְלָבַשׁ הַכֹּהֵן מִדּוֹ בַד וְגוֹ׳״ – כֵּיוָן דִּצְרִיךְ לְבִגְדֵי כְהוּנָּה, בְּקִדּוּשְׁתֵּיהּ קָאֵי.

תְּנַן: מוֹעֲלִין בָּהֶן עַד שֶׁתֵּצֵא לְבֵית הַדֶּשֶׁן, קַשְׁיָא לְרַב! אָמַר לְךָ רַב: עַד שֶׁתַּרְאֶה לְבֵית הַדֶּשֶׁן.

דף ט:

מֵיתִיבִי: וְכוּלָּן, שֶׁפָּקְעוּ מֵעַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ – לֹא יַחֲזִיר, וְכֵן גַּחֶלֶת שֶׁפָּקְעָה מֵעַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ – לֹא יַחֲזִיר. הָא עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ – יַחֲזִיר.

בְּשְׁלָמָא לְרַבִּי יוֹחָנָן, נִיחָא, אֶלָּא לְרַב, קַשְׁיָא! אָמַר לְךָ רַב: שְׁאנֵי גַּחֶלֶת, דְּאִית בֵּיהּ מְשִׁשָּׁא.

אִיכָּא דְּאָמַר לַהּ לְהָךְ גִּיסָא: טַעְמָא מִשּׁוּם גַּחֶלֶת, דְּאִית בֵּיהּ מְשִׁשָּׁא, הָא אֵפֶר דְּלֵית בֵּיהּ מְשִׁשָּׁא, אֲפִילּוּ לְגַבֵּי מִזְבֵּחַ – אֵין מוֹעֲלִין בּוֹ. בְּשְׁלָמָא לְרַב, נִיחָא, אֶלָּא לְרַבִּי יוֹחָנָן, קַשְׁיָא! אָמַר לְךָ רַבִּי יוֹחָנָן: הוּא הַדִּין דַּאֲפִילּוּ אֵפֶר, וְהַיְינוּ טַעְמָא דְּקָתָנֵי גַּחֶלֶת – קָאָתֵי לְאַשְׁמוּעִינַן דַּאֲפִילּוּ גַּחֶלֶת, דְּאִית בַּהּ מְשִׁשָּׁא, כִּי פָּקְעָה מֵעַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ – לֹא יַחֲזִיר.

אִיתְּמַר: הַנָּהֶנֶה מִבְּשַׂר קָדְשֵׁי קָדָשִׁים לִפְנֵי זְרִיקַת דָּמִים, וְאֵמוּרֵי קָדְשֵׁים קַלִּים לְאַחַר זְרִיקַת דָּמִים, רַב אָמַר: מַה שֶּׁנָּהֲנָה – יִפָּלוּ לִנְדָבָה. וְלֵוִי אָמַר: יָבִיא דָּבָר שֶׁכּוּלּוֹ לַמִּזְבֵּחַ.

תַּנְיָא כְּוָותֵיהּ דְּלֵוִי: מְעִילָה זוֹ לֶהֱיכָן הוֹלֶכֶת? הַלְמֵּידִין לִפְנֵי חֲכָמִים אוֹמְרִים: יָבִיא דָּבָר שֶׁכּוּלּוֹ לַמִּזְבֵּחַ. מַאי נִיהוּ? קְטֹרֶת.

תַּנְיָא כְּוָותֵיהּ דְּרַב: הַנָּהֶנֶה מִדְּמֵי חַטָּאת וּמִדְּמֵי אָשָׁם, עַד שֶׁלֹּא קָרְבָה חַטָּאתוֹ – יוֹסִיף וְיָבִיא חַטָּאתוֹ. וְעַד שֶׁלֹּא קָרְבָה אֲשָׁמוֹ – יוֹסִיף וְיָבִיא אֲשָׁמוֹ. קָרַב חַטָּאתוֹ – יֵלְכוּ לְיָם הַמֶּלַח. כִּבֵּר קָרַב אֲשָׁמוֹ – יִפָּלוּ לִנְדָבָה.

הַנָּהֶנֶה מִקָּדְשֵׁי קָדָשִׁים לִפְנֵי זְרִיקַת דָּמִים, וְאֵימוּרֵי קָדְשֵׁים קַלִּים לְאַחַר זְרִיקַת דָּמִים – מַה שֶּׁנָּהֲנָה יִפָּלוּ לִנְדָבָה. כָּל קָרְבְּנוֹת הַמִּזְבֵּחַ – לַמִּזְבֵּחַ. קָרְבְּנוֹת קָדְשֵׁי בֶּדֶק הַבַּיִת – לְבֶדֶק הַבַּיִת. קָרְבְּנוֹת צִבּוּר – לְנִדְבַת צִבּוּר.

הָא גּוּפַהּ קַשְׁיָא, עַד שֶׁלֹּא קָרְבָה חַטָּאתוֹ – יוֹסִיף וְיָבִיא חַטָּאתוֹ, מִשֶּׁקָּרְבָה חַטָּאתוֹ – יֵלְכוּ לְיָם הַמֶּלַח. וְקָתָנֵי כָּל קָרְבְּנוֹת הַמִּזְבֵּחַ – לַמִּזְבֵּחַ, וְלָא שְׁנָא דְּאִיכַּפּוּר בְּעָלִים, וְלָא שְׁנָא הֵיכָא דְּלָא אִיכַּפּוּר!

רֵישָׁא רַבִּי שִׁמְעוֹן הִיא, דְּאָמַר: כָּל חַטָּאת שֶׁכִּיפְּרוּ בְּעָלֶיהָ – תְּמוּת.

דף י.

וְסֵיפָא רַבָּנַן?! אָמַר רַב גְּבִיהָא דְּבֵי כְּתִיל לְרַב אָשֵׁי, הָכִי אָמַר אַבָּיֵי: רֵישָׁא רַבִּי שִׁמְעוֹן וְסֵיפָא רַבָּנַן.

אָמַר רָבָא: הַכֹּל מוֹדִים שֶׁאִם נֶהֱנָה מִבְּשַׂר קָדְשֵׁי קָדָשִׁים שֶׁנִּטְמָא קוֹדֶם זְרִיקָה, וּמֵאֵימוּרֵי קָדְשִׁים קַלִּין לְאַחַר שֶׁהֶעֱלָן, דְּפָטוּר.

פְּשִׁיטָא, מַאי קָא מַפְסִיד?

מַהוּ דְּתֵימָא בְּשַׂר קָדְשֵׁי קָדָשִׁים שֶׁנִּטְמָא – אִית לֵיהּ מִצְוַת שְׂרֵיפָה לְכֹהֲנִים, אֵימוּרֵי קָדְשִׁים קַלִּין – אֵיכָא מִצְוָה לְהַפּוֹכֵי בְּצִינּוֹרָא, קָא מַשְׁמַע לַן דְּלָא.

אָמַר רָבָא: הָא דְּאָמְרַתְּ "כְּבָר קָרְבָה חַטָּאת יֵלְכוּ לְיָם הַמָּלַח", הָנֵי מִילֵּי דְּאִתְיְדַע לֵיהּ קַמֵּי כַּפָּרָה, אֲבָל לְאַחַר כַּפָּרָה – יִפְּלוּ לִנְדָבָה. מַאי טַעְמָא? אֵין מַפְרִישִׁין מִתְּחִלָּה לְאִיבּוּד.

מַתְנִי', הַקּוֹמֶץ, וְהַלְּבוֹנָה, וְהַקְּטוֹרֶת, וּמִנְחַת כֹּהֲנִים, וּמִנְחַת כֹּהֵן מָשִׁיחַ, וּמִנְחַת נְסָכִים – מוֹעֲלִין בָּהֶם מִשֶּׁהוּקְדְּשׁוּ.

קְדֻשָּׁן בְּכְלִי – הוּכְשַׁר לִיפָּסֵל בְּטָבוּל יוֹם, וּבְמְחוּסַּר כִּפּוּרִים, וּבְלִינָה, וְחַיָּיבִין עָלָיו מִשּׁוּם נוֹתָר, וּמִשּׁוּם טָמֵא וּפִיגּוּל אֵין בָּהּ.

זֶה הַכְּלָל: כָּל שֶׁיֵּשׁ לוֹ מַתִּירִין – אֵין חַיָּיבִין עָלָיו מִשּׁוּם פִּיגּוּל וְנוֹתָר וְטָמֵא עַד שֶׁיַּקְרִיבוּ מַתִּירִין.

וְכֹל שֶׁאֵין לוֹ מַתִּירִין, כֵּיוָן שֶׁקִּידֵּשׁ בִּכְלִי – חַיָּיבִין עָלָיו מִשּׁוּם נוֹתָר וְטָמֵא, וּפִיגּוּל אֵין בָּהּ.

דף י:

גְּמָ' מְנָא הָנֵי מִילֵּי? דְּתָנוּ רַבָּנַן: יָכוֹל אֵין חַיָּיבִין מִשּׁוּם טוּמְאָה אֶלָּא בְּדָבָר שֶׁיֵּשׁ לוֹ מַתִּירִין?

וְדִין הוּא: וּמָה פִּיגּוּל שֶׁהוּא בְּיִדִיעָה אַחַת, וְקָרְבָּנוֹ קָבוּעַ, וְלֹא הוּתַּר מִכְּלָלוֹ – אֵין חַיָּיבִין אֶלָּא עַל דָּבָר שֶׁיֵּשׁ לוֹ מַתִּירִין,

טוּמְאָה, שֶׁהִיא בִּשְׁתֵּי יְדִיעוֹת, וְקָרְבָּנוֹ עוֹלֶה וְיוֹרֵד, וְהוּתְּרָה מִכְּלָלָהּ – אֵינוֹ דִּין שֶׁלֹּא יְהֵא חַיָּיב אֶלָּא עַל דָּבָר שֶׁיֵּשׁ לוֹ מַתִּירִין?!

תַּלְמוּד לוֹמַר: "אֲמֹר אֲלֵהֶם לְדֹרֹתֵיכֶם כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִקְרַב מִכָּל זַרְעֲכֶם וְגוֹ'" – בְּכָל הַקָּדָשִׁים הַכָּתוּב מְדַבֵּר. יָכוֹל יְהוּ חַיָּיבִין עֲלֵיהֶן מִיָּד? תַּלְמוּד לוֹמַר: "אֲשֶׁר יִקְרַב".

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר: וְכִי יֵשׁ נוֹגֵעַ שֶׁהוּא חַיָּיב?! הָא כֵּיצַד? כָּל דָּבָר שֶׁיֵּשׁ לוֹ מַתִּירִין – אֵינוֹ חַיָּיב עַד שֶׁיַּקְרִיבוּ מַתִּירִין, וְכָל דָּבָר שֶׁאֵין לוֹ מַתִּירִין – אֵינוֹ חַיָּיב עַד שֶׁיְּקֻדַּשׁ בִּכְלִי.

הַדָּרָן עֲלָךְ חַטַּאת הָעוֹף

.

וְלַד חַטָּאת, וּתְמוּרַת חַטָּאת, וְחַטָּאת שֶׁמֵּתוּ בְּעָלֶיהָ – יָמוּתוּ,
וְשֶׁעִיבְּרָה שְׁנָתָהּ, וְשֶׁאָבְדָה וְנִמְצֵאת בַּעֲלַת מוּם, אִם מִשֶּׁכִּיפְּרוּ הַבְּעָלִים – תָּמוּת. וְאֵינָהּ עוֹשָׂה תְּמוּרָה, וְלֹא נֶהֱנִין וְלֹא מוֹעֲלִין.

דף יא.

וְאִם עַד שֶׁלֹּא כִּיפְּרוּ הַבְּעָלִים – תִּרְעֶה עַד שֶׁתִּסְתָּאֵב, וְתִמָּכֵר וְיִקָּחוּ בְּדָמֶיהָ אַחֶרֶת. וְעוֹשָׂה תְּמוּרָה, וּמוֹעֲלִין בָּהּ.

גְּמָ' מַאי שְׁנָא רֵישָׂא דְּלָא קָא מִיפַּלְגִי, וּמַאי שְׁנָא סֵיפָא דְּקָא מִיפַּלְגִי?
רֵישָׂא – פְּסִיקָא לֵיהּ, סֵיפָא – לָא פְּסִיקָא לֵיהּ.
הָא תְּנָא לֵיהּ גַּבֵּי תְּמוּרָה! תְּנָא הָתָם מִשּׁוּם תְּמוּרָה, תְּנָא הָכָא מִשּׁוּם מְעִילָה.

מַתְנִי' הַמַּפְרִישׁ מָעוֹת לִנְזִירוּתוֹ – לֹא נֶהֱנִין וְלֹא מוֹעֲלִין, מִפְּנֵי שֶׁהֵן רְאוּיִין לָבֹא כּוּלָּן שְׁלֵמִים.
מֵת וְהָיוּ לוֹ מָעוֹת סְתוּמִין – יִפְּלוּ לִנְדָבָה. מָעוֹת מְפוֹרָשִׁים, דְּמֵי חַטָּאת – יֵלְכוּ לְיָם הַמֶּלַח, לֹא נֶהֱנִין וְלֹא מוֹעֲלִין.
דְּמֵי עוֹלָה – יָבִיאוּ עוֹלָה, וּמוֹעֲלִין בָּהֶן. דְּמֵי שְׁלָמִים – יָבִיאוּ שְׁלָמִים, וְנֶאֱכָלִין לְיוֹם אֶחָד. וְאֵין טְעוּנִין לֶחֶם.

גְּמָ' מַתְקֵיף לַהּ רֵישׁ לָקִישׁ: וְלִיתְנֵי נָמֵי: הַמַּפְרִישׁ מָעוֹת לְקִינִּים –
לֹא נֶהֱנִין וְלֹא מוֹעֲלִין, מִפְּנֵי שֶׁהֵן רְאוּיִין לְהָבִיא תּוֹרִין שֶׁלֹּא הִגִּיעַ זְמַנָּן וּבְנֵי יוֹנָה שֶׁעָבַר זְמַנָּן!
אָמַר רָבָא: אָמְרָה תּוֹרָה בְּמָעוֹת סְתוּמִין: הֲבֵא שְׁלָמִים, אָמְרָה תּוֹרָה: הֲבֵא תּוֹרִין שֶׁלֹּא הִגִּיעַ זְמַנָּן? אֵינָן רְאוּיִין לַמִּזְבֵּחַ!

מַתְנִי' רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: הַדָּם – קַל בַּתְּחִלָּה וְחָמוּר בְּסוֹפוֹ. נְסָכִין – חוֹמֶר בִּתְחִלָּתָן וְקַל בְּסוֹפָן.
דָּם, בִּתְחִלָּתוֹ – אֵין מוֹעֲלִין. יָצָא לְנַחַל קִדְרוֹן – מוֹעֲלִין בּוֹ. נְסָכִין בִּתְחִלָּתָן – מוֹעֲלִין בָּהֶן. יָרְדוּ לַשִּׁיתִין – אֵין מוֹעֲלִין בָּהֶן.

גְּמָ' תָּנוּ רַבָּנָן: מוֹעֲלִין בְּדָמִים, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר וְרַבִּי שִׁמְעוֹן. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: אֵין מוֹעֲלִין.

מַאי טַעְמָא דְּמַאן דְּאָמַר אֵין מוֹעֲלִין? אָמַר עוּלָּא: אָמַר קְרָא: "וַאֲנִי נְתַתִּיו לָכֶם" – שֶׁלָּכֶם הוּא. דְּבֵי רַבִּי יִשְׁמָעֵאל תָּנָא: "לְכַפֵּר" – לְכַפָּרָה נְתַתִּיו, וְלֹא לִמְעִילָה.
רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר, אָמַר קְרָא: "כִּי הַדָּם הוּא בַּנֶּפֶשׁ יְכַפֵּר" – לִפְנֵי כַפָּרָה כִּלְאַחַר כַּפָּרָה הוּא.
מָה לְאַחַר כַּפָּרָה אֵין בּוֹ מְעִילָה, אַף לִפְנֵי כַפָּרָה אֵין בּוֹ מְעִילָה.
וְאֵימָא: מַה לִפְנֵי כַפָּרָה – יֵשׁ בּוֹ מְעִילָה, אַף לְאַחַר כַּפָּרָה – יֵשׁ בּוֹ מְעִילָה!
וְכִי יֵשׁ לְךָ דָּבָר שֶׁנַּעֲשֵׂית מִצְוָתוֹ וְיֵשׁ בּוֹ מְעִילָה? אַמַּאי לָא?!

דף יא:

הֲרֵי תְּרוּמַת הַדֶּשֶׁן, שֶׁנַּעֲשָׂה מִצְוָתוֹ, וְיֵשׁ בּוֹ מְעִילָה!
מְשׁוּם דְּהָווֹ לֵיהּ תְּרוּמַת הַדֶּשֶׁן וְאֵיבְרֵי שָׂעִיר הַמִּשְׁתַּלֵּחַ שְׁנֵי כְּתוּבִין הַבָּאִין כְּאֶחָד, וְכָל שְׁנֵי כְּתוּבִין הַבָּאִין כְּאֶחָד – אֵין מְלַמְּדִין.
הָנִיחָא לְמַאן דְּאָמַר אֵיבְרֵי שָׂעִיר הַמִּשְׁתַּלֵּחַ – אֵין נֶהֱנִין מֵהֶן, אֶלָּא לְמַאן דְּאָמַר נֶהֱנִין מֵהֶן, מַאי אִיכָּא לְמֵימַר?!
מְשׁוּם דְּהָווֹ לֵיהּ תְּרוּמַת הַדֶּשֶׁן וּבִגְדֵי כְהוּנָּה שְׁנֵי כְּתוּבִין הַבָּאִין כְּאֶחָד, וְכָל שְׁנֵי כְּתוּבִין הַבָּאִין כְּאֶחָד – אֵין מְלַמְּדִין.
הָנִיחָא לְרַבָּנַן דְּאָמְרִי: "וְהִנִּיחָם שָׁם" – מְלַמֵּד שֶׁהֵן טְעוּנִין גְּנִיזָה, שַׁפִּיר.
אֶלָּא לְרַבִּי דּוֹסָא, דְּאָמַר: מוּתָּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן כֹּהֵן הֶדְיוֹט, מַאי אִיכָּא לְמֵימַר?
מְשׁוּם דְּהָווֹ תְּרוּמַת הַדֶּשֶׁן וְעֶגְלָה עֲרוּפָה שְׁנֵי כְּתוּבִין הַבָּאִין כְּאֶחָד.
הָנִיחָא לְמַאן דְּאָמַר אֵין מְלַמְּדִין, אֶלָּא לְמַאן דְּאָמַר מְלַמְּדִין, מַאי אִיכָּא לְמֵימַר?
תְּרֵי מִיעוּטֵי כְּתִיבִי. כְּתִיב הָתָם: "הָעֲרוּפָה",
וּכְתִיב הָתָם "וְשָׁמוֹ אֵצֶל הַמִּזְבֵּחַ", הָנֵי – אֵין, מִידֵּי אַחֲרִינָא – לָא.
נָסְכִים בַּתְּחִילָּה מוֹעֲלִין בָּהֶן [וְכוּ']. לֵימָא מַתְנִיתִין דְּלָא כְּרַבִּי אֶלְעָזָר בַּר רַבִּי צָדוֹק,
דְּתַנְיָא, רַבִּי אֶלְעָזָר בַּר רַבִּי צָדוֹק אוֹמֵר: לוּל קָטָן הָיָה בֵּין הֶכֶבֶשׁ לַמִּזְבֵּחַ, בְּמַעֲרָבוֹ שֶׁל הֶכֶבֶשׁ.
אַחַת לְשִׁבְעִים שָׁנָה פִּרְחֵי כְהוּנָּה יוֹרְדִין בּוֹ, וּמְבִיאִין יַיִן קָרוּשׁ, שֶׁהוּא דּוֹמֶה לְעִגּוּלֵי דְּבֵילָה,
וְשׁוֹרְפִין אוֹתָהּ בְּקְדוּשָּׁה. שֶׁנֶּאֱמַר: "בַּקֹּדֶשׁ הַסֵּךְ נֶסֶךְ שֵׁכָר לַה'" – כִּשֵּׁם שֶׁנִּיסּוּכָהּ בְּקְדוּשָּׁה, כָּךְ שְׂרֵיפָתָהּ בְּקְדוּשָּׁה.
מַאי מַשְׁמַע? וְאָמַר רָבִינָא: אַתְיָא "קֹדֶשׁ" "קֹדֶשׁ". כְּתִיב הָכָא: "בַּקֹּדֶשׁ", וּכְתִיב הָתָם: "וְשָׂרַפְתָּ אֶת הַנּוֹתָר בָּאֵשׁ וְלֹא יֵאָכֵל כִּי קֹדֶשׁ הֵם",
מָה נּוֹתָר – שְׂרֵיפָתוֹ בְּקְדוּשָּׁה, אַף הַאי נָמֵי בְּקְדוּשָּׁה!
אֲפִילּוּ תֵּימָא רַבִּי אֶלְעָזָר בַּר רַבִּי צָדוֹק, דְּאִי קָלַט.
אִיכָּא דְּאָמְרִי: לֵימָא מַתְנִיתִין כְּרַבִּי אֶלְעָזָר בַּר רַבִּי צָדוֹק, דְּאִי קָלַט?

אָמְרִי: לָא, וּמִדְּרַבָּנַן. וְהָא קָרָא קָנֵסִיב לַהּ? אַסְמַכְתָּא.

מַתְנִי' דִּישּׁוּן מִזְבֵּחַ הַפְּנִימִי, וְהַמְּנוֹרָה – לֹא נֶהֱנִין וְלֹא מוֹעֲלִין. הַמַּקְדִּישׁ דִּישּׁוּן בַּתְּחִלָּה – מוֹעֲלִין בָּהּ. תּוֹרִין שֶׁלֹּא הִגִּיעַ זְמַנָּן, וּבְנֵי יוֹנָה שֶׁעָבַר זְמַנָּן – לֹא נֶהֱנִין וְלֹא מוֹעֲלִין.

גְּמָ' בִּשְׁלָמָא

דף יב.

מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן, דִּכְתִיב בֵּיהּ: "וְשָׂמוֹ אֵצֶל הַמִּזְבֵּחַ". מִזְבֵּחַ הַפְּנִימִי מְנָלַן?

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר: דְּאָמַר קְרָא: "וְהֵסִיר אֶת מֶרְאָתוֹ בְּנִצָּתָהּ" – אִם אֵינוֹ עִנְיָן לְמִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן, תְּנֵהוּ עִנְיָן לְמִזְבֵּחַ הַפְּנִימִי.

אֵימָא: אִידֵּי וְאִידֵּי בְּמִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן, וְלִקְבּוֹעַ לוֹ מָקוֹם!

אִם כֵּן, לֵימָא קְרָא: "אֵצֶל הַמִּזְבֵּחַ". מַאי "הַדָּשֶׁן"? דַּאֲפִילּוּ מִזְבֵּחַ הַפְּנִימִי.

מְנוֹרָה מְנָלַן? "דָּשֶׁן", "הַדָּשֶׁן".

מַתְנִי' רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר תּוֹרִין שֶׁלֹּא הִגִּיעַ זְמַנָּן – מוֹעֲלִין בָּהֶן, בְּנֵי יוֹנָה שֶׁעָבַר זְמַנָּן – לֹא נֶהֱנִין וְלֹא מוֹעֲלִין בָּהֶן.

גְּמָ' בִּשְׁלָמָא רַבִּי שִׁמְעוֹן, כִּדְקָתָנֵי טַעְמָא: שֶׁהָיָה רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר, כָּל הָרְאוּי לְאַחַר זְמַן, וְהִקְדִּישׁוֹ בְּתוֹךְ זְמַנּוֹ – הֲרֵי הוּא בְּלֹא תַעֲשֶׂה, וְאֵין בּוֹ כָּרֵת.

אֶלָּא רַבָּנַן: מַאי שְׁנָא מִמְּחוּסַּר זְמַן?

אָמְרִי: מְחוּסַּר זְמַן – מִידֵּי דְּהָוֵה אַבַּעַל מוּם, דִּבַּר פִּדְיוֹן הוּא. אֲבָל הָנֵי עוֹפוֹת, כֵּיוָן דְּאֵין מוּם פּוֹסֵל בְּעוֹפוֹת – אֵין לָעוֹפוֹת פִּדְיוֹן.

אָמַר עוּלָּא, אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: קָדָשִׁים שֶׁמֵּתוּ, יָצְאוּ מִידֵּי מְעִילָה דְּבַר תּוֹרָה.

יָתֵיב עוּלָּא וְקָאָמַר לְהָא שְׁמַעְתָּא, אֲמַר לֵיהּ רַב חִסְדָּא: מַאן שָׁמַע לָךְ וּלְרַבִּי יוֹחָנָן רַבָּךְ?! וְכִי קְדוּשָּׁה שֶׁבָּהֶן לְהֵיכָן הָלְכָה?!

אֲמַר לֵיהּ: תִּיקְשֵׁי מַתְנִיתִין: "תּוֹרִין שֶׁלֹּא הִגִּיעַ זְמַנָּן וּבְנֵי יוֹנָה שֶׁעָבַר זְמַנָּן – לֹא נֶהֱנִין וְלֹא מוֹעֲלִין", הָכָא נָמֵי נֵימָא: קְדוּשָּׁה שֶׁבָּהֶן לְהֵיכָן הָלְכָה?!

אֲמַר לֵיהּ: מוֹדֵינָא לָךְ דְּאִיכָּא מְעִילָה מִדְּרַבָּנַן. וְקַשְׁיָא לִי: מִי אִיכָּא מִידֵּי דְּמַעִיקָּרָא לָא אִית בֵּיהּ מְעִילָה, וּלְבַסּוֹף אִית בֵּיהּ מְעִילָה?

וְלָא? וְהָא אִיכָּא דָּם, דְּמַעִיקָּרָא לֵית בַּהּ מְעִילָה, וּלְבַסּוֹף אִית בַּהּ מְעִילָה, דִּתְנַן: דָּם, בַּתְּחִלָּה – אֵין מוֹעֲלִין בּוֹ, יָצָא לְנַחַל קִדְרוֹן – מוֹעֲלִין בּוֹ!

אָמְרִי: הָתָם נָמֵי אִיכָּא מְעִילָה מֵעִיקָּרָא,

דף יב:

דְּאָמַר רַב: הַמַּקִּיז דָּם לְבֶהֱמַת קָדָשִׁים, אָסוּר בַּהֲנָאָה, וּמוֹעֲלִין בּוֹ.
גּוּפָא. אָמַר רַב הוּנָא, אָמַר רַב: הַמַּקִּיז דָּם לְבֶהֱמַת קָדָשִׁים – אָסוּר בַּהֲנָאָה, וּמוֹעֲלִין בּוֹ.
מֵתִיב רַב הַמְנוּנָא חֻלֵּב הַמּוּקְדָּשִׁין, וּבֵיצֵי תּוֹרִין – לֹא נֶהֱנִין וְלֹא מוֹעֲלִין!
אָמַר לֵיהּ: כִּי קָאָמְרִינַן, לְגַבֵּי דָּם, דְּלֹא מִתְקַיֶּימֶת בְּלָא דָּם. אֲבָל חֵלֶב, דְּקָא מִקַּיְּימָא בְּלֹא חֵלֶב – לָא.
מֵתִיב רַב מְשַׁרְשִׁיָא: הַזֶּבֶל וְהַפֶּרֶשׁ שֶׁבַּחֲצֵר – אֵין נֶהֱנִין וְאֵין מוֹעֲלִין. וְיִפְלוּ דָּמֶיהָ לַלִּשְׁכָּה.
אַמַּאי? הָכָא נָמֵי, לָא מְקַיְּים בְּלֹא פֶּרֶשׁ! אָמְרִי: מַאי אִירְיָא, הָדֵין פֶּרֶשׁ דְּמִן עָלְמָא קָאָתֵי לַהּ, אָזֵיל הַאי – אָתֵי אַחֲרִינָא. לְאַפּוֹקֵי דָּם, מְגוּפַהּ.
הָא קָתָנֵי לֹא נֶהֱנִין וְלֹא מוֹעֲלִין וְדָמָיו לַלִּשְׁכָּה. מְסַיְּיעָא לֵיהּ לְרַבִּי אֶלְעָזָר, דְּאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר:
כָּל מָקוֹם שֶׁאָמְרוּ חֲכָמִים קָדוֹשׁ וְאֵינוֹ קָדוֹשׁ – דָּמָיו יִפְלוּ לַלִּשְׁכָּה.

מַתְנִי' חֻלֵּב הַמּוּקְדָּשִׁין וּבֵיצֵי תּוֹרִין – לֹא נֶהֱנִין וְלֹא מוֹעֲלִין.
בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים – בְּקָדְשֵׁי מִזְבֵּחַ. אֲבָל בְּקָדְשֵׁי בֶדֶק הַבַּיִת, הִקְדִּישׁ תַּרְנְגוֹלֶת – מוֹעֲלִין בָּהּ וּבְבֵיצָתָהּ, חֲמוֹרָה – מוֹעֲלִין בָּהּ וּבַחֲלָבָהּ.

גְּמָ' אֶלָּא גַּבֵּי מִזְבֵּחַ, כִּי אֲקְדְּשַׁהּ קְדוּשַׁת דְּמִים, לָא אִית בַּהּ מְעִילָה?
אָמַר רַב פָּפָּא: חַסּוֹרֵי מִיחַסְּרָא וְהָכִי קָתָנֵי: בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים – כְּשֶׁהִקְדִּישׁ קְדוּשַׁת הַגּוּף לְגַבֵּי מִזְבֵּחַ, אֲבָל הִקְדִּישׁוֹ קְדוּשַׁת דְּמִים לְגַבֵּי מִזְבֵּחַ – נַעֲשֶׂה כְּמִי שֶׁהִקְדִּישׁוֹ לְבֶדֶק הַבַּיִת.
הִקְדִּישׁ תַּרְנְגוֹלֶת – מוֹעֲלִין בָּהּ וּבְבֵיצָתָהּ, חֲמוֹרָה – מוֹעֲלִין בָּהּ וּבַחֲלָבָהּ.

מַתְנִי', כָּל הָרָאוּי לַמִּזְבֵּחַ

דף יג.

וְלֹא לְבֶדֶק הַבַּיִת, לְבֶדֶק הַבַּיִת וְלֹא לַמִּזְבֵּחַ, לֹא לַמִּזְבֵּחַ וְלֹא לְבֶדֶק הַבַּיִת – מוֹעֲלִין בָּהּ. כֵּיצַד?
הִקְדִּישׁ בּוֹר מָלֵא מַיִם, אַשְׁפּוֹת מְלֵאוֹת זֶבֶל, שׁוֹבָךְ מָלֵא יוֹנִים,
אִילָן מָלֵא פֵּירוֹת, שָׂדֶה מְלֵאָה עֲשָׂבִים –
מוֹעֲלִין בָּהֶם וּבְמַה שֶּׁבְּתוֹכָהּ.
אֲבָל אִם הִקְדִּישׁ בּוֹר וְאַחַר כָּךְ נִתְמַלֵּא מַיִם, אַשְׁפָּה וְאַחַר כָּךְ נִתְמַלְּאָה זֶבֶל, שׁוֹבָךְ וְאַחַר כָּךְ נִתְמַלֵּא יוֹנִים, אִילָן וְאַחַר כָּךְ נִתְמַלֵּא פֵּירוֹת, שָׂדֶה וְאַחַר כָּךְ נִתְמַלְּאָה עֲשָׂבִים – מוֹעֲלִין בָּהֶם, וְאֵין מוֹעֲלִין בְּמַה שֶּׁבְּתוֹכָהּ.
רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: הַמַּקְדִּישׁ אֶת הַשָּׂדֶה וְהָאִילָן – מוֹעֲלִין בָּהֶן וּבְגִידּוּלָהּ, מִפְּנֵי שֶׁהֵן גִּידּוּלֵי הֶקְדֵּשׁ.

וְלַד הַמְּעוּשָּׁרֶת – לֹא יִנַּק מִן הַמְּעוּשָּׁרֶת, וַאֲחֵרִים מִתְנַדְּבִים כֵּן. וְלַד הַמּוּקְדָּשִׁין – לֹא יִנַּק מִן הַמּוּקְדָּשִׁין, וַאֲחֵרִים מִתְנַדְּבִים כֵּן.
הַפּוֹעֲלִים לֹא יֹאכְלוּ מִן גְּרוֹגְרוֹת הֶקְדֵּשׁ. וְכֵן פָּרָה מְכַרְשִׁינֵי הֶקְדֵּשׁ.

גְּמָ' קְתָנֵי: וְלַד הַמְּעוּשָּׁרֶת לֹא יִנַּק מִן הַמְּעוּשָּׁרֶת. מְנָהֲנֵי מִילֵּי?
אָמַר רַב אַחְדְּבוּי בַּר אַמֵּי: אָתְיָא "הַעֲבָרָה" "הַעֲבָרָה" מִבְּכוֹר, מָה בְּכוֹר מוּעָלִין בּוֹ – אַף חֵלֶב הַמְּעוּשָּׁרֶת מוּעָלִין בּוֹ.
חֵלֶב הַמּוּקְדָּשׁ נָמֵי, אָתְיָא "אִמּוֹ" "אִמּוֹ" מִבְּכוֹר.
הַפּוֹעֲלִין לֹא יֹאכְלוּ כּוּ'. מַאי טַעְמָא? אָמַר רַב אַחְדְּבוּי בַּר אַמֵּי דְּאָמַר קְרָא: "לֹא תַחְסֹם שׁוֹר בְּדִישׁוֹ", "דִּישׁוֹ" – שֶׁלְּךָ, וְלֹא דִּישׁוֹ שֶׁל הֶקְדֵּשׁ.
הַדֵּשׁ קַלְעִילִין בִּשְׁדֵה הֶקְדֵּשׁ – מָעַל. וְהָא בְּתָלוּשׁ בָּעֵינַן! אָמַר רָבִינָא: שְׁמַע מִינַּהּ אַבְקַהּ מְעַלֵּי לַהּ.

דף יג:

מַתְנִי' שְׂרִשֵּׁי אִילָן שֶׁל הֶדְיוֹט הַבָּאִין בְּשֶׁל הֶקְדֵּשׁ, וְשֶׁל הֶקְדֵּשׁ שֶׁבָּאִין בְּשֶׁל הֶדְיוֹט – לֹא נֶהֱנִין וְלֹא מוֹעֲלִין. מַעְיָן שֶׁהוּא יוֹצֵא מִתּוֹךְ הַשָּׂדֶה שֶׁל הֶקְדֵּשׁ – לֹא נֶהֱנִין וְלֹא מוֹעֲלִין. יָצָא חוּץ לַשָּׂדֶה – נֶהֱנִין מִמֶּנּוּ.
הַמַּיִם שֶׁבַּכַּד שֶׁל זָהָב – לֹא נֶהֱנִין וְלֹא מוֹעֲלִין. נָתַן בִּצְלוֹחִית – מוֹעֲלִין בָּהֶן.
עֲרָבָה – לֹא נֶהֱנִין וְלֹא מוֹעֲלִין. רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי צָדוֹק אוֹמֵר: נוֹהֲגִין הָיוּ הַזְּקֵנִים שֶׁנֶּהֱנִים מִמֶּנּוּ בְּלוּלְבֵיהֶן.

גְּמָ' אָמַר רֵישׁ לָקִישׁ: אֵין מוֹעֲלִין בְּכוּלָּן, אֲבָל מוֹעֲלִין בְּשָׁלֹשׁ לוּגִּין.
וְהָקְתָנֵי סֵיפָא: "נָתַנוּ לִצְלוֹחִית – מוֹעֲלִין בָּהֶן", מִכְּלָל דְּרֵישָׁא אֲפִילּוּ בִּשְׁלֹשֶׁת לוּגִּין נָמֵי לָא! אֶלָּא אִי אִיתְּמַר אַסֵּיפָא אִיתְּמַר. מוֹעֲלִין בָּהֶן, אָמַר רֵישׁ לָקִישׁ: אֵין מוֹעֲלִין אֶלָּא בִּשְׁלֹשָׁה לוּגִּין.
וְרַבִּי יוֹחָנָן אָמַר – מוֹעֲלִין בְּכוּלָּן. לְמֵימְרָא דְּקָסָבַר רֵישׁ לָקִישׁ: יֵשׁ שִׁיעוּר לַמַּיִם, וְהָתְנַן, אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: הַמְנַסֵּךְ מֵי חַג, בָּחָג בַּחוּץ – חַיָּיב.
וְאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן מִשּׁוּם מְנַחֵם יוֹדָאפָּה: רַבִּי אֶלְעָזָר בְּשִׁיטַת רַבִּי עֲקִיבָא אָמַר, דְּדָרֵישׁ "נִסְכֵּיהֶם" – אֶחָד נִיסּוּךְ הַמַּיִם, וְאֶחָד נִיסּוּךְ הַיַּיִן.
וְאָמַר רֵישׁ לָקִישׁ: אִי מָה יַּיִן שָׁלֹשׁ לוּגִּין, אַף מַיִם שָׁלֹשׁ לוּגִּין! מִכְּלָל דְּסָבַר רֵישׁ לָקִישׁ אֵין שִׁיעוּר לַמַּיִם! לְטַעְמָא דְּמְנַחֵם יוֹדָאפָּה, קָאָמַר.

מַתְנִי׳ הַקֵּן שֶׁבְּרֹאשׁ הָאֵילָן שֶׁל הֶקְדֵּשׁ – לָא נֶהֱנִין וְלֹא מוֹעֲלִין. שֶׁבָּאֲשֵׁירָה – יַתִּיז בְּקָנָה. הַמַּקְדִּישׁ אֶת הַחוֹרֶשׁ – מוֹעֲלִין בְּכוּלּוֹ.

דף יד.

גְּמ׳ אִיתְמַר, עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁנִּשְׁתַּבְּרָה מֵאֵלֶיהָ. רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר: אֲסוּרָה. וְרֵישׁ לָקִישׁ אָמַר: מוּתֶּרֶת.

רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר אֲסוּרָה – דִּלְמָא בַּטְלָה גּוֹי. וְרֵישׁ לָקִישׁ אָמַר מוּתֶּרֶת – מֵימָר אָמַר: הֵיא גּוּפַהּ לָא מַצְלָה, לְדִידִי מַצְלָה לִי?

אֵיתֵיבֵיהּ רֵישׁ לָקִישׁ לְרַבִּי יוֹחָנָן: הַקֵּן שֶׁבְּרֹאשׁ הָאִילָן שֶׁל הֶקְדֵּשׁ – אֵין נֶהֱנִין וְאֵין מוֹעֲלִין. שֶׁבָּאֲשֵׁירָה יַתִּיז בְּקָנָה.

מַאי לָאו דְּאִיתְּבַר מִגּוּפַהּ, וְקָתָנֵי, יַתִּיז בְּקָנָה? לָא, דְּאַיְיתִי עֵצִים מֵעָלְמָא.

אִי הָכִי, אַמַּאי שֶׁל הֶקְדֵּשׁ אֵין נֶהֱנִין וְאֵין מוֹעֲלִין?

אֶלָּא, בְּגִידּוּלִין הַבָּאִין לְאַחַר מִכָּאן, וְקָסָבַר אֵין מוֹעֲלִין בְּגִידּוּלִין.

הָכִי נָמֵי מְסַתְּבְּרָא, דְּאִי סָלְקָא דַּעְתָּךְ דְּאַיְיתִי מֵעָלְמָא, אַמַּאי יַתִּיז בְּקָנָה? לִשְׁקְלֵיהּ מִשְׁקַל!

אָמַר רַבִּי אֲבָהוּ, אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: לְעוֹלָם דְּאַיְיתִי מֵעָלְמָא, וּמַאי "יַתִּיז"? יַתִּיז אֲפָרוֹחִים.

אָמַר לֵיהּ: רַבִּי יַעֲקֹב לְרַבִּי יִרְמְיָה אֲפָרוֹחִים כָּאן וְכָאן – מוּתָּרִין. בֵּיצִים, כָּאן וְכָאן – אֲסוּרִין.

אָמַר רַב אָשֵׁי: אִם אֲפָרוֹחִים צְרִיכִין לְאִמָּן – כְּבֵיצִים דָּמוּ.

מַתְנִי׳ הַגִּזְבָּרִים שֶׁלָּקְחוּ עֵצִים – מוֹעֲלִין בָּעֵצִים, וְאֵין מוֹעֲלִין לֹא בַּשִּׁפּוּיִי וְלֹא בַּנְּבָיָה.

גְּמ׳ אָמַר שְׁמוּאֵל: בּוֹנִין בַּחוֹל וְאַחַר כָּךְ מַקְדִּישִׁין.

מַאי טַעְמָא? מַאן דְּמִתְנַדֵּב מָעוֹת מַקְדֵּשׁ לְהוּ, דְּאָמַר: "תֵּיחוּל קְדוּשַׁת מָעוֹת אַבִּנְיָן", וְיהֵיב לְהוֹן לְאוּמָנִין בִּשְׂכָרָן.

דף יד:

מֵיתִיבִי: מוֹתַר הַקְּטֹרֶת מָה הָיוּ עוֹשִׂין בּוֹ? הָיוּ מַפְרִישִׁין מִמֶּנָּה שִׂכַר הָאוּמָנִין. וּמְחַלְּלִין אוֹתָהּ עַל מְעוֹת הָאוּמָנִין, וְנוֹתְנִין אוֹתָהּ לָאוּמָנִין, וְחוֹזְרִין וְנוֹטְלִין אוֹתָהּ מִתְּרוּמָה חֲדָשָׁה.

וְאַמַּאי? לֵיחֲלֵיהּ אַבִּנְיָן!

דִּלְמָא אִיכָּא בִּנְיָן. וְהָא "מְעוֹת הָאוּמָנִין" קָתָנֵי! דְּלֵיכָּא בִּנְיָן כְּשִׁיעוּר מָעוֹת.

וְהָאָמַר שְׁמוּאֵל: הֶקְדֵּשׁ שָׁוֶה מָנֶה שֶׁחִילְּלוֹ עַל שָׁוֶה פְּרוּטָה – מְחוּלָּל! הָנֵי מִילֵּי דְּאִי עֲבַד, לְכַתְחִלָּה – לָא.

רַב פָּפָּא אָמַר: הַיְינוּ טַעְמָא דְּבוֹנִין בַּחוֹל – לֹא נִתְּנָה תּוֹרָה לְמַלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת, אִמְרֵי דִּלְמָא בָּעֵי לְמִיזְּגָא, וְזָגֵא עָלַיְיהוּ. אִי בָּנָא בְּקוּדְשָׁא – אִישְׁתְּכַח דְּקָמְעֵיל בְּקוּדְשָׁא.

תְּנַן: הַגִּזְבָּרִין שֶׁלָּקְחוּ אֶת הָעֵצִים – מוֹעָלִין בָּהֶן, וְאֵין מוֹעָלִין לֹא בַּשִּׁיפּוּיֵי וְלֹא בַּנְּבְיֵיה.

וְאַמַּאי מוֹעָלִין בָּהֶן? הָכָא נָמֵי לֵיעְבַּד בַּחוֹל, אָמְרִי דִּדְלְמָא בָּעֵי לְמִיזְּגָא, וְזָגֵא עָלַיְיהֶן, וְאִישְׁתְּכַח דְּקָא מוֹעֵל בְּקָדָשִׁים!

אָמַר רַב פָּפָּא: אִי בְּעֵצִים דְּמִכָּאן וְאֵילָךְ, הָכִי נָמֵי. אֶלָּא כִּי תְּנַן בְּמַתְנִיתִין, בְּעֵצִים דְּיוֹמֵיהּ.

הַדְרָן עָלָךְ וְלַד חַטָּאת

דף טו.

קָדְשֵׁי מִזְבֵּחַ, מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה לְמַעִילָה וּלְחַיֵּיב עֲלֵיהֶם מִשּׁוּם פִּיגּוּל וְנוֹתָר וְטָמֵא.

קָדְשֵׁי בֶּדֶק הַבַּיִת מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה. אֶחָד קָדְשֵׁי מִזְבֵּחַ וְאֶחָד קָדְשֵׁי בֶּדֶק הַבַּיִת מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה לְמַעִילָה.

גְּמָ' הַשְׁתָּא יֵשׁ לוֹמַר דְּקָתָנֵי: ״אֶחָד קָדְשֵׁי מִזְבֵּחַ וְאֶחָד קָדְשֵׁי בֶּדֶק הַבַּיִת״ דְּהַאי קְדוּשַּׁת הַגּוּף וְהַאי קְדוּשַּׁת דָּמִים, אֲפִילּוּ הָכִי קָתָנֵי: ״מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה״. ״קָדְשֵׁי מִזְבֵּחַ עִם קָדְשֵׁי מִזְבֵּחַ״ מִיבַּעְיָא?

מִשּׁוּם דְּקָתָנֵי עֲלַהּ ״לְחַיֵּיב עֲלֵיהֶן מִשּׁוּם פִּיגּוּל נוֹתָר וְטָמֵא״, דְּקָדְשֵׁי בֶּדֶק הַבַּיִת לָא אִיכָּא הָכִי, מִשּׁוּם הָכִי קָא פְּלִיג לֵיהּ.

אָמַר רַבִּי יַנַּאי: מְחַוַּורְתָּא, אֵין חַיָּיבִין מִשּׁוּם מְעִילָה אֶלָּא עַל קָדְשֵׁי בֶּדֶק הַבַּיִת וְעוֹלָה בִּלְבַד. מַאי טַעְמָא? דְּאָמַר קְרָא: ״נֶפֶשׁ כִּי תִמְעֹל מַעַל מִקָּדְשֵׁי ה׳״,

קֳדָשִׁים הַמְיוּחָדִין לַה׳ – יֵשׁ בָּהֶן מְעִילָה. אֲבָל קָדְשֵׁי מִזְבֵּחַ – אִית בְּהוּ לַכֹּהֲנִים, וְאִית בְּהוּ לַבְּעָלִים.

תְּנַן: קָדְשֵׁי מִזְבֵּחַ מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה לְמַעִילָה! מִדְּרַבָּנַן.

קָדְשֵׁי קָדָשִׁים שֶׁשְּׁחָטָן בַּדָּרוֹם – מוֹעָלִים בָּהֶן! מִדְּרַבָּנַן.

תְּנַן: הַנֶּהֱנֶה מִן הַחַטָּאת כְּשֶׁהִיא חַיָּה – לֹא מָעַל עַד שֶׁיִּפָּגֵם. כְּשֶׁהִיא מֵתָה, כֵּיוָן שֶׁנֶּהֱנָה כָּל שֶׁהוּא – מָעַל! מִדְּרַבָּנַן.

וּמִדְּאוֹרְיְיתָא לָא? וְהָתַנְיָא, רַבִּי אוֹמֵר: ״כָּל חֵלֶב לַה׳״ – לְרַבּוֹת אֵימוּרֵי קָדָשִׁים קַלִּים לְמַעִילָה!

מִדְּרַבָּנַן. וְהָא קְרָא קָא נָסֵיב לַהּ! אַסְמַכְתָּא בְּעָלְמָא.

וְהָא אָמַר עוּלָּא, אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: קָדְשִׁים שֶׁמֵּתוּ – יָצְאוּ מִידֵי מְעִילָה דִּבַּר תּוֹרָה. בְּמַאי? אִילֵימָא בְּקָדְשֵׁי בֶּדֶק הַבַּיִת, אֲפִילּוּ כִּי מֵתוּ נָמֵי, לָא יְהֵא אֶלָּא דְּאַקְדֵּישׁ אַשְׁפָּה לְבֶדֶק הַבַּיִת, לָאו אִית בַּהּ מְעִילָה?

אֶלָּא קָדְשֵׁי מִזְבֵּחַ, דְּאוֹרָיְיתָא! מִי אִית בְּהוּ מְעִילָה?

אֶלָּא הָכִי קָא אָמְרִי דְּבֵי רַבִּי יַנַּאי: מֵהַאי קְרָא קָדְשֵׁי בֶּדֶק הַבַּיִת שְׁמְעִין מִינַּהּ, קָדְשֵׁי מִזְבֵּחַ לָא שְׁמְעִין מִינַּהּ.

דף טו:

מַתְנִי׳ חֲמִשָּׁה דְּבָרִים בָּעוֹלָה מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה: הַבְּשָׂר, וְהַחֵלֶב, וְהַסּוֹלֶת, וְהַיַּיִן, וְהַשָּׁמֶן. וְשִׁשָּׁה בַּתּוֹדָה: הַבָּשָׂר, וְהַחֵלֶב, וְהַסּוֹלֶת, וְהַיַּיִן, וְהַשָּׁמֶן וְהַלֶּחֶם.

גְּמָ׳ מַתְנֵי לֵיהּ רַב הוּנָא לְרָבָא: ״חֲמִשָּׁה דְּבָרִים בָּעוֹלָם מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה״. אָמַר לֵיהּ: ״בָּעוֹלָם״ קָא אָמְרַתְּ? וְהָא קָתָנֵי בַּתּוֹדָה ״שִׁשָּׁה דְּבָרִים שֶׁבַּתּוֹדָה – הַבָּשָׂר וְהַחֵלֶב וְהַסּוֹלֶת וְהַיַּיִן וְהַשָּׁמֶן וְלַחְמֵי תוֹדָה״! אָמַר לֵיהּ: תְּנִי ״בָּעוֹלָה״.

תְּנֵינָא לְהָא דְּתָנוּ רַבָּנַן: עוֹלוֹת וְאֵימוּרִים מִצְטָרְפִין לְכַזַּיִת לְהַעֲלוֹתָן בַּחוּץ, וּלְחַיֵּיב עֲלֵיהֶן מִשּׁוּם פִּיגּוּל וְנוֹתָר וְטָמֵא.

קָתָנֵי: בָּעוֹלָה – אִין, בִּשְׁלָמִים – לָא. בִּשְׁלָמָא לְהַעֲלוֹתָן בַּחוּץ, עוֹלָה דְּכָלִיל הִיא – מִצְטָרְפִין, שְׁלָמִים – לָא מִצְטָרְפִין. אֶלָּא לְחַיֵּיב עֲלֵיהֶן מִשּׁוּם פִּיגּוּל וְנוֹתָר וְטָמֵא, שְׁלָמִים אַמַּאי לָא מְחַיֵּיב?

וְהָתְנַן: כָּל הַפִּיגּוּלִים מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה, וְכָל הַנּוֹתָרוֹת מִצְטָרְפוֹת זוֹ עִם זוֹ!

אֶלָּא אֵימָא: עוֹלָה וְאֵימוּרֶיהָ מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה לִכְזַיִת לִיזְרֹק עֲלֵיהֶן אֶת הַדָּם.

וְכֵיוָן דְּמִצְטָרְפִין לִיזְרֹק אֶת הַדָּם – חַיֵּיב וְכוּ׳.

וּמַאן קָתָנֵי לַהּ? רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ הִיא, דְּתַנְיָא: רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: כָּל הַזְּבָחִים שֶׁבַּתּוֹרָה שֶׁנִּשְׁתַּיֵּיר מֵהֶן כְּזַיִת בָּשָׂר וּכְזַיִת חֵלֶב – זוֹרֵק אֶת הַדָּם, כַּחֲצִי זַיִת בָּשָׂר וְכַחֲצִי זַיִת חֵלֶב – אֵינוֹ זוֹרֵק אֶת הַדָּם.

וּבָעוֹלָה, אֲפִילּוּ כַּחֲצִי זַיִת בָּשָׂר וְכַחֲצִי זַיִת חֵלֶב – זוֹרֵק אֶת הַדָּם, מִפְּנֵי שֶׁכּוּלָּהּ כָּלִיל. וּבַמִּנְחָה, אֲפִילּוּ כּוּלָּהּ קֻמֶּצֶת – לֹא יִזְרוֹק.

מִנְחָה מַאי עֲבִידְתַּיהּ? אָמַר רַב פָּפָּא: מִנְחַת נְסָכִים.

מַתְנִי׳ הַתְּרוּמָה, וּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר, וּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר שֶׁל דְּמַאי, וְהַחַלָּה, וְהַבִּיכּוּרִים – מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה לְאֶסּוֹר וּלְחַיֵּיב עֲלֵיהֶן אֶת הַחוֹמֶשׁ. כָּל הַפִּיגּוּלִים – מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה. וְכָל הַנּוֹתָרִים – מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה.

גְּמָ' מַאי טַעְמָא? כּוּלְּהוּ אִיקְּרוּ "תְּרוּמָה". גַּבֵּי חַלָּה כְּתִיב: "רֵאשִׁית עֲרִסֹתֵיכֶם חַלָּה תָּרִימוּ תְּרוּמָה",

גַּבֵּי בִּיכּוּרִים נָמֵי אִיקְּרוּ "תְּרוּמָה", דְּתַנְיָא: "וּתְרוּמַת יָדֶךָ" – אֵלּוּ בִּיכּוּרִים, אֲבָל אֵינָךְ – לָא צְרִיכָא.

מַתְנִי' כָּל הַנִּבֵּילוֹת – מִצְטָרְפִין זוֹ עִם זוֹ. וְכָל הַשְּׁקָצִים – מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה.

גְּמָ' אָמַר רַב:

דף טז.

לֹא שָׁנוּ אֶלָּא לְעִנְיַן טוּמְאָה, אֲבָל לְעִנְיַן אֲכִילָה – טְהוֹרִין בִּפְנֵי עַצְמָן, וּטְמֵאִים בִּפְנֵי עַצְמָן. וְלֵוִי אָמַר: אֲפִילּוּ לַאֲכִילָה נָמֵי מִצְטָרְפִין.

וְרַב אַסִי אָמַר: טְהוֹרִים לְעַצְמָן וּטְמֵאִין לְעַצְמָן. אִיכָּא דְּאָמְרִי: פְּלִיגָא אַדְּרַב, וְאִיכָּא דְּאָמְרִי: לָא פְּלִיגָא.

מֵיתִיבִי: מִיתַּת פָּרָה, וְחַיֵּי גָּמָל – אֵין מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה. הָא מִיתַּת שְׁנֵיהֶם – מִצְטָרְפִין, וְקַשְׁיָא לְרַב אַסִי!

אֵימָא: הָא חַיֵּי שְׁנֵיהֶם – מִצְטָרְפִין, וּמַנִּי – רַבִּי יְהוּדָה הִיא, דְּאָמַר: אֲבָר מִן הַחַי נוֹהֵג בַּטְּמֵאָה.

אֲבָל מִיתַּת שְׁנֵיהֶם, מַאי? לָא מִצְטָרְפִי? אִם כֵּן, מַאי אִירְיָא דְּרָהֵיט וְתָנֵי "מִיתַּת פָּרָה וְחַיֵּי גָּמָל", הָא אֲפִילּוּ מִיתַּת שְׁנֵיהֶם לָא מִצְטָרְפִי!

וְעוֹד, תַּנְיָא: חֲצִי זַיִת פָּרָה בְּחַיֶּיהָ וַחֲצִי זַיִת גָּמָל בְּמִיתָתָהּ – אֵין מִצְטָרְפִין. אֲבָל חֲצִי זַיִת מִפָּרָה וַחֲצִי זַיִת מִגָּמָל, בֵּין בְּחַיֶּיהָ בֵּין בְּמִיתָתָהּ – מִצְטָרְפִין. קַשְׁיָא רֵישָׁא אַסֵּיפָא! אֶלָּא לָאו שְׁמַע מִינַּהּ: מִיתַּת שְׁנֵיהֶם – מִצְטָרְפִין!?

אָמַר לְךָ רַב אַסִי: הַאי תַּנָּא סָבַר אִיסּוּר חָל עַל אִיסּוּר.

דף טז:

אָמַר רַב יְהוּדָה, אָמַר רַב: אֲכִילַת שְׁרָצִים – לוֹקֶה עָלָיו בִּכְזַיִת. מַאי טַעְמָא? 'אֲכִילָה' כְּתִיב בָּהוּ.

וְהָתְנֵי רַבִּי יוֹסֵי בַּר רַבִּי חֲנִינָא קַמֵּיהּ דְּרַבִּי יוֹחָנָן: "וְהִבְדַּלְתֶּם בֵּין הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה לַטְּמֵאָה וּבֵין הָעוֹף הַטָּמֵא לַטָּהוֹר וְלֹא תְשַׁקְּצוּ אֶת נַפְשֹׁתֵיכֶם בַּבְּהֵמָה וּבָעוֹף וּבְכֹל אֲשֶׁר תִּרְמֹשׂ הָאֲדָמָה אֲשֶׁר הִבְדַּלְתִּי לָכֶם לְטַמֵּא" – פְּתַח הַכָּתוּב בַּאֲכִילָה, וְסִיֵּים בְּטוּמְאָה.

מָה טוּמְאָה בְּכַעֲדָשָׁה, אַף אֲכִילָה בְּכַעֲדָשָׁה. וְקִלְקְסֵיהּ רַבִּי יוֹחָנָן, וְקַשְׁיָא לְדִרַב!

לָא קַשְׁיָא: כָּאן – בְּמִיתָתָן, כָּאן – בְּחַיֵּיהֶן.

אָמַר לֵיהּ אַבָּיֵי: וְהָא רַב אַמַּתְנִיתִין קָאֵי, וּמַתְנִיתִין "כָּל הַשְּׁרָצִים" קָתָנֵי, אֲפִילּוּ בְּמִיתָתָן.

לָאו דְּאִיכָּא פּוּרְתָּא מֵהַאי וּפוּרְתָּא מֵהַאי? אָמַר לֵיהּ רַב יוֹסֵף: הָהִיא דִּיוּקָא דִּילָךְ הוּא. רַב – שְׁמַעְתָּא בְּעָלְמָא קָאָמַר.

וְקַלְּסֵיהּ רַבִּי יוֹחָנָן. מֵיתִיבִי: הָאֵיבָרִין – אֵין לָהֶן שִׁיעוּר, אֲפִילּוּ פָּחוֹת מִכְּזַיִת נְבֵלָה וּפָחוֹת מִכַּעֲדָשָׁה מִן הַשֶּׁרֶץ – מְטַמְּאִין. וְאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: אֵין לוֹקִין עֲלֵיהֶן אֶלָּא בְּכְזַיִת!

אָמַר רָבָא: בְּמוּבְדָּלִין דִּבֵּר הַכָּתוּב.

אָמַר לֵיהּ רַב אַדָּא בַּר אַהֲבָה לְרָבָא: אֶלָּא מֵעַתָּה, בְּהֵמָה נָמֵי, לִיפְלְגֵי בֵּין מוּבְדֶּלֶת לְשֶׁאֵינָהּ מוּבְדֶּלֶת.

דף יז.

אָמַר לֵיהּ: כִּי קָא מַקֵּישׁ רַחֲמָנָא – לְבַל תְּשַׁקְּצוּ, אֲבָל לְשִׁיעוּרִין – לָא.

מַתְנִי' דַּם הַשֶּׁרֶץ וְהַבָּשָׂר – מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה. כְּלָל אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: כֹּל שֶׁטּוּמְאָתוֹ וְשִׁיעוּרוֹ שָׁוִין – מִצְטָרְפִין.

טוּמְאָתוֹ וְלֹא שִׁיעוּרוֹ, שִׁיעוּרוֹ וְלֹא טוּמְאָתוֹ, לֹא טוּמְאָתוֹ [וְלֹא] שִׁיעוּרוֹ – אֵין מִצְטָרְפִין.

גְּמָ' אָמַר רַב חָנִין אָמַר רַב זְעִירָא,

וְכֵן אָמַר רַבִּי יוֹסֵי בַּר רַבִּי חֲנִינָא: "הַטְּמֵאִין" – מְלַמֵּד שֶׁהֵן מִצְטָרְפִין, וַאֲפִילּוּ שֶׁרֶץ וְשֶׁרֶץ, שֶׁרֶץ וָדָם, בֵּין מִשֵּׁם אֶחָד, בֵּין מִשְּׁנֵי שֵׁמוֹת!

אָמַר רַב יוֹסֵף: לָא קַשְׁיָא, כָּאן – בְּכוּלּוֹ. כָּאן – בְּמִקְצָתוֹ.

וּמְנָא תֵּימְרָא? מִדְּתַנְיָא: נִשְׁפַּךְ עַל הָרִצְפָּה וְהָיָה מְקוֹמָהּ קָטַפְרֵס, אִיהֵל עַל מִקְצָתוֹ – טָהוֹר, אִיהֵל עַל כּוּלּוֹ – טָמֵא.

מַאי "מִקְצָתוֹ"? אִילֵימָא מִקְצָת דָּם, וְהָא אָמַר רַבִּי חֲנִינָא אָמַר רַבִּי: רְבִיעִית דָּם שֶׁהֻגִּיס בָּהּ – טְהוֹרָה!

אֶלָּא לָאו שְׁמַע מִינַּהּ: כָּאן – בְּכוּלּוֹ, כָּאן – בְּמִקְצָתוֹ? שְׁמַע מִינַּהּ.

שְׁאַל רַבִּי מַתְיָא בֶּן חָרָשׁ אֶת רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַאי בְּעִיר רוֹמִי: מִנַּיִן לְדָם שְׁרָצִים שֶׁהוּא טָמֵא? אָמַר לֵיהּ: דְּאָמַר קְרָא: "וְזֶה לָכֶם הַטָּמֵא".

אָמְרוּ לוֹ תַּלְמִידָיו: חֲכָמִים לֵיהּ בֶּן יוֹחַאי. אָמַר לָהֶם: תַּלְמוּד עָרוּךְ בְּפִיו שֶׁל רַבִּי אֶלְעָזָר בַּר רַבִּי יוֹסֵי. שֶׁפַּעַם אַחַת גָּזְרָה הַמַּלְכוּת גְּזֵרָה שֶׁלֹּא יִשְׁמְרוּ אֶת הַשַּׁבָּת, וְשֶׁלֹּא יָמוּלוּ אֶת בְּנֵיהֶם, וְשֶׁיְּבָעֲלוּ אֶת נִדּוֹת.

הָלַךְ רַבִּי רְאוּבֵן בֶּן אִיסְטְרוֹבָלִי, וְסִיפֵּר קוֹמֵי, וְהָלַךְ וְיָשַׁב עִמָּהֶם. אָמַר לָהֶם: מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ אוֹיֵב, יַעֲנִי אוֹ יַעֲשִׂיר? אָמְרוּ לוֹ: יַעֲנִי. אָמַר לָהֶם: אִם כֵּן, לֹא יַעֲשׂוּ מְלָאכָה בַּשַּׁבָּת, כְּדֵי שֶׁיַּעֲנוּ! אָמְרוּ: טָבִית אָמַר, לִיבְטַל, וּבְטָלוּהָ.

חָזַר וְאָמַר לָהֶם: מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ אוֹיֵב, יַכְחִישׁ אוֹ יַבְרִיא? אָמְרוּ לוֹ: יַכְחִישׁ. אָמַר לָהֶם: אִם כֵּן, יָמוּלוּ בְּנֵיהֶם לִשְׁמוֹנָה יָמִים וְיַכְחִישׁוּ. אָמְרוּ: טָבִית אָמַר, וּבְטָלוּהָ.

חָזַר וְאָמַר לָהֶם: מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ אוֹיֵב, יִרְבֶּה אוֹ יִתְמַעֵט? אָמְרוּ לוֹ: יִתְמַעֵט. אִם כֵּן, לֹא יַבְעֲלוּ נִדּוֹת. אָמְרוּ: טָבִית אָמַר, וּבְטָלוּהָ.

הִכִּירוּ בּוֹ שֶׁהוּא יְהוּדִי, הֶחֱזִירוּם. אָמְרוּ: מִי יֵלֵךְ וִיבַטֵּל הַגְּזֵרוֹת?

דף יז:

יֵלֵךְ רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַאי, שֶׁהוּא מְלוּמָּד בְּנִסִּים. וְאַחֲרָיו מִי יֵלֵךְ? רַבִּי אֶלְעָזָר בַּר רַבִּי יוֹסֵי. אָמַר לָהֶם רַבִּי יוֹסֵי: וְאִילּוּ הָיָה אַבָּא חֲלַפְתָּא קַיָּים, יְכוֹלִין אַתֶּם לוֹמַר לוֹ: תֵּן בְּנָךְ לַהֲרִיגָה? אָמַר לָהֶם ר׳ שִׁמְעוֹן: אִילּוּ הָיָה יוֹחַאי אַבָּא קַיָּים, יְכוֹלִין אַתֶּם לוֹמַר לוֹ: תֵּן בְּנָךְ לַהֲרִיגָה? אָמַר לְהוּ רַבִּי יוֹסֵי: אֲנָא אָזְלִין, דִּלְמָא עָנֵישׁ לֵיהּ רַבִּי שִׁמְעוֹן, דְּקָא מְסַתְּפֵינָא. קָבֵיל עֲלֵיהּ דְּלָא לְיַעְנְשֵׁיהּ. אֲפִילּוּ הָכִי, עַנְשֵׁיהּ.

כְּשֶׁהָיוּ מְהַלְכִין בַּדֶּרֶךְ, נִשְׁאֲלָה שְׁאֵלָה זוֹ בִּפְנֵיהֶם: מְנַיִן לְדָם הַשֶּׁרֶץ שֶׁהוּא טָמֵא? עִקֵּם פִּיו רַבִּי אֶלְעָזָר בַּר רַבִּי יוֹסֵי, וְאָמַר: ״וְזֶה לָכֶם הַטָּמֵא״. אָמַר לֵיהּ רַבִּי שִׁמְעוֹן: מֵעֲקִימַת שְׂפָתֶיךָ אַתָּה נִיכָּר שֶׁתַּלְמִיד חָכָם אַתָּה, אַל יַחְזוֹר הַבֵּן אֵצֶל אָבִיו.

יָצָא לִקְרָאתוֹ בֶּן תְּמַלְיוֹן: רְצוֹנְכֶם אֲבוֹא עִמָּכֶם? בָּכָה רַבִּי שִׁמְעוֹן וְאָמַר: מַה שִּׁפְחָה שֶׁל בֵּית אַבָּא, נִזְדַּמֵּן לָהּ מַלְאָךְ שָׁלֹשׁ פְּעָמִים. וַאֲנִי, לֹא פַּעַם אַחַת? יָבֹא הַנֵּס מִכָּל מָקוֹם.

קְדֵרִים הוּא, עַל בִּבְרָתֵיהּ דְּקֵיסָר. כִּי מְטָא הָתָם, אָמַר: בֶּן תְּמַלְיוֹן, צֵא! בֶּן תְּמַלְיוֹן, צֵא! וְכֵיוָן דִּקְרוֹ לֵיהּ, נְפַק אֲזַל. אֲמַר לְהוֹן: שְׁאִילוּ כָּל מָה דְּאִית לְכוֹן לְמֵישְׁאַל. וְעַיְּילִינְהוּ לְגַנְזֵיהּ לְשָׁקוֹל כֹּל דְּבָעוּ. אַשְׁכַּחוּ הָהוּא אִיגְּרָא, שַׁקְלוּהָ וּקְרָעוּהָ.

וְהַיְינוּ דְּאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בַּר רַבִּי יוֹסֵי: אֲנִי רְאִיתִיהָ בָּעִיר רוֹמִי, וַהֲוָוּ עָלֶיהָ כַּמָּה טִיפֵּי דָּמִים.

מַתְנִי׳ הַפִּיגּוּל וְהַנּוֹתָר – אֵין מְצָטָרְפִין, מִפְּנֵי שֶׁהֵן שְׁנֵי שֵׁמוֹת. הַשֶּׁרֶץ וְהַנְּבֵלָה, וְכֵן הַנְּבֵלָה וּבְשַׂר הַמֵּת – אֵין מְצָטָרְפִין זֶה עִם זֶה לְטַמֵּא, אֲפִילּוּ בַּקַּל שֶׁבִּשְׁנֵיהֶן.

גְּמָ׳ אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר שְׁמוּאֵל: לֹא שָׁנוּ אֶלָּא לְטוּמְאַת הַיָּדַיִם, דְּמִדְּרַבָּנַן הִיא. אֲבָל לְעִנְיַן אֲכִילָה – מְצָטָרְפִין. דְּתַנְיָא, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: ״לֹא יֵאָכֵל כִּי קֹדֶשׁ הוּא״ – כֹּל שֶׁבַּקֹּדֶשׁ פָּסוּל, בָּא הַכָּתוּב לִיתֵּן לֹא תַעֲשֶׂה עַל אֲכִילָתוֹ.

מַתְנִי' הָאוֹכֶל שֶׁנִּטְמָא בְּאַב הַטּוּמְאָה, וְשֶׁנִּטְמָא בְּוֹלַד הַטּוּמְאָה – מְצָטָרְפִין זֶה עִם זֶה לְטַמֵּא בַּקַּל שֶׁבִּשְׁנֵיהֶם. כָּל הָאוֹכָלִים מְצָטָרְפִין זֶה עִם זֶה לִפְסוֹל הַגְּוִיָּיה כְּבַחֲצִי פְּרָס. כְּבִמְזוֹן שְׁתֵּי סְעוּדוֹת לְעֵירוּב, וּכְבֵיצָה לְטַמֵּא טוּמְאַת אוֹכָלִין, וְכִגְרוֹגֶרֶת לְהוֹצִיא שַׁבָּת, וּכְכוֹתֶבֶת בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים. כָּל הַמַּשְׁקִין מְצָטָרְפִין זוֹ עִם זוֹ לִפְסוֹל אֶת הַגְּוִיָּיה בִּרְבִיעִית, וְכִמְלֹא לוּגְמָא בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים.

גְּמָ' תַּנְיָא, רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: מָה טַעַם? שֶׁאֶפְשָׁר לַשֵּׁנִי שֶׁיֵּעָשֶׂה רִאשׁוֹן. וּמִי קָא עָבֵיד שֵׁנִי רִאשׁוֹן? הָא לָא אֶפְשָׁר!

אָמַר רָבָא, הָכִי קָאָמַר: מִי גָּרַם לַשֵּׁנִי? לָאו רִאשׁוֹן?! רַב אָשֵׁי אָמַר: רִאשׁוֹן וְשֵׁנִי, לְגַבֵּי שְׁלִישִׁי – בְּנֵי חֲדָא בִּיקְתָּא אִינּוּן.

דף יח.

מַתְנִי' הָעָרְלָה וְכִלְאֵי הַכֶּרֶם – מְצָטָרְפִין זֶה עִם זֶה. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: אֵין מְצָטָרְפִין.

גְּמָ' וּמִי צָרִיךְ רַבִּי שִׁמְעוֹן לְצָרוֹפֵי? וְהָתַנְיָא, רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: כָּל שֶׁהוּא לְמַכּוֹת? תְּנִי: אֵין צְרִיכִין לְצָרֵף.

מַתְנִי' הַבֶּגֶד וְהַשַּׂק, הַשַּׂק וְהָעוֹר, הָעוֹר וְהַמַּפָּץ – כּוּלָּן מְצָטָרְפִין זֶה עִם זֶה.

אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן: מָה טַעַם? מִפְּנֵי שֶׁהֵן רְאוּיִין לִיטָּמֵא בְּמוֹשָׁב.

גְּמָ' תְּנָא: קִיצֵּץ מִכּוּלָּן שְׁלֹשָׁה, וְעָשָׂה מֵהֶן בֶּגֶד לְמִשְׁכָּב – שְׁלֹשָׁה, לְמוֹשָׁב – טָפַח, לַאֲחִיזָה – כָּל שֶׁהוּ.

מַאי לַאֲחִיזָה? אָמַר רֵישׁ לָקִישׁ, אָמַר רַבִּי יַנַּאי: שֶׁכֵּן עוֹמֵד לְנַוָּולָה. בְּמַתְנִיתָא תָּנָא: הוֹאִיל וְרָאוּי לְקוֹצְצֵי תְּאֵנִים.

הַדָּרָן עָלָךְ קָדְשֵׁי מִזְבֵּחַ

הַנֶּהֱנֶה מִן הַהֶקְדֵּשׁ שָׁוֶה פְּרוּטָה, אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא פָּגַם – מָעַל, דִּבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָא. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: כָּל דָּבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ פְּגָם – לֹא מָעַל, עַד שֶׁיִּפְגּוֹם. וְשֶׁאֵין בּוֹ פְּגָם, כֵּיוָן שֶׁנֶּהֱנָה – מָעַל.

כֵּיצַד? נָתְנָה קַטְלָא בְּצַוָּארָהּ, טַבַּעַת בְּיָדָהּ, שָׁתָה בְּכוֹס שֶׁל זָהָב, כֵּיוָן שֶׁנֶּהֱנָה – מָעַל. לָבַשׁ בְּחָלוּק, כִּסָּה בְּטַלִּית, בִּיקֵּעַ בְּקַרְדּוֹם – לֹא מָעַל עַד שֶׁיִּפְגּוֹם.

הַנֶּהֱנֶה מִן הַחַטָּאת, כְּשֶׁהִיא חַיָּה – לֹא מָעַל, עַד שֶׁיִּפְגּוֹם. כְּשֶׁהִיא מֵתָה, כֵּיוָן שֶׁנֶּהֱנָה – מָעַל.

גְּמָ': תְּנָא: מוֹדֶה רַבִּי עֲקִיבָא לַחֲכָמִים בְּדָבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ פְּגָם. בְּמַאי קָא מִיפַּלְגִי?!
אָמַר רָבָא: בִּלְבוּשׁ מְצִיעָאָה, וּמַלְמְלָא.
תָּנוּ רַבָּנָן: "נֶפֶשׁ" – אֶחָד הַיָּחִיד, וְאֶחָד הַנָּשִׁיא, וְאֶחָד הַמָּשִׁיחַ.
"כִּי תִמְעֹל מַעַל", אֵין "מַעַל" אֶלָּא שִׁנּוּי, וְכֵן הוּא אוֹמֵר: "אִישׁ אִישׁ כִּי תִשְׂטֶה אִשְׁתּוֹ וּמָעֲלָה בוֹ מַעַל", וְאוֹמֵר: "וַיִּמְעֲלוּ בֵּאלֹהֵי

דף יח:

אֲבוֹתֵיהֶם וַיִּזְנוּ אַחֲרֵי הַבְּעָלִים".
יָכוֹל פְּגָם וְלֹא נֶהֱנָה, אוֹ נֶהֱנָה וְלֹא פָּגַם,
וּבְמָחוּבָּר לַקַּרְקַע, וּבְשֶׁלִּיחַ שֶׁעָשָׂה שְׁלִיחוּתוֹ?
תַּלְמוּד לוֹמַר "וְחָטְאָה". נֶאֱמַר: "חֵטְא" בִּתְרוּמָה, וְנֶאֱמַר: "חֵטְא" בְּמְעִילָה.
מָה "חֵטְא" הָאָמוּר בִּתְרוּמָה, פּוֹגֵם וְנֶהֱנֶה, וּמִי שֶׁפָּגַם נֶהֱנָה, וּבְדָבָר שֶׁפּוֹגֵם בּוֹ נֶהֱנָה,
וּפְגִימָתוֹ וַהֲנָאָתוֹ כְּאֶחָד, וּבְתָלוּשׁ מִן הַקַּרְקַע, וּבְשֶׁלִּיחַ שֶׁעָשָׂה שְׁלִיחוּתוֹ –
אַף "חֵטְא" הָאָמוּר בִּמְעִילָה, פּוֹגֵם וְנֶהֱנֶה, וּמִי שֶׁפָּגַם נֶהֱנָה, וּבְדָבָר שֶׁפּוֹגֵם בּוֹ נֶהֱנָה,
וּפְגִימָתוֹ וַהֲנָאָתוֹ כְּאֶחָד, וּבְתָלוּשׁ מִן הַקַּרְקַע, וּבְשֶׁלִּיחַ שֶׁעָשָׂה שְׁלִיחוּתוֹ.
אֵין לִי אֶלָּא אוֹכֵל, וְנֶהֱנָה בְּדָבָר שֶׁאֵין בּוֹ פְּגָם, מִנַּיִן?
אָכִילָתוֹ וַאֲכִילַת חֲבֵרוֹ, הֲנָיָיתוֹ וַהֲנָיַית חֲבֵרוֹ, הֲנָאָתוֹ וַאֲכִילַת חֲבֵרוֹ, אָכִילָתוֹ וַהֲנָיַית חֲבֵרוֹ
שֶׁמִּצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה, אֲפִילּוּ לִזְמַן מְרוּבֶּה, מִנַּיִן?
תַּלְמוּד לוֹמַר: "תִּמְעֹל מַעַל" – מִכָּל מָקוֹם.
אִי מָה "חֵטְא" הָאָמוּר בִּתְרוּמָה – לֹא צִירַף שְׁתֵּי אֲכִילוֹת כְּאֶחָד, אַף "חֵטְא" הָאָמוּר בִּמְעִילָה – לֹא צֵירַף שְׁתֵּי אֲכִילוֹת כְּאַחַד. מִנַּיִן אֲכַל הַיּוֹם וְאָכַל לְמָחָר, וַאֲפִילּוּ לִזְמַן מְרוּבֶּה? תַּלְמוּד לוֹמַר: "תִּמְעֹל מַעַל" – מִכָּל מָקוֹם.
אִי מָה "חֵטְא" הָאָמוּר בִּתְרוּמָה – פְּגִימָתוֹ וַהֲנָאָתוֹ כְּאֶחָד, מִנַּיִן לַאֲכִילָתוֹ וַאֲכִילַת חֲבֵרוֹ? וַאֲפִילּוּ מִכָּאן וְעַד שָׁלֹשׁ שָׁנִים, מִנַּיִן? תַּלְמוּד לוֹמַר: "תִּמְעֹל מַעַל" – מִכָּל מָקוֹם.
אִי מָה "חֵטְא" הָאָמוּר בִּתְרוּמָה

דף יט.

– עַד שֶׁיֵּצֵא מִן הַקֹּדֶשׁ לַחוֹל.
מִן הַקֹּדֶשׁ לַקֹּדֶשׁ, כְּגוֹן: לָקַח קִינֵּי זָבִים, וְקִינֵּי זְבוֹת, וְקִינֵּי יוֹלְדוֹת,
וְשָׁקַל שְׁקָלוֹ, וְהֵבִיא חַטָּאתוֹ וַאֲשָׁמוֹ מִן הַהֶקְדֵּשׁ – כֵּיוָן שֶׁהוֹצִיא – מָעַל, דִּבְרֵי רַבִּי שִׁמְעוֹן.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: עַד שֶׁיְּזרוֹק הַדָּם. מִנַּיִן? תַּלְמוּד לוֹמַר: "תִּמְעֹל מַעַל" – מִכָּל מָקוֹם.

אָמַר מָר: ״נֶפֶשׁ״ – אֶחָד הַיָּחִיד וְאֶחָד הַנָּשִׂיא וְאֶחָד הַמָּשׁוּחַ בַּמִּשְׁמָע. שֶׁיָּכוֹל, מַאי? פְּשִׁיטָא, ״נֶפֶשׁ״ כְּתִיב!

מַהוּ דְּתֵימָא, אָמַר רַחֲמָנָא ״וַאֲשֶׁר יִתֵּן מִמֶּנּוּ עַל זָר״, וְהַאי לָאו ״זָר״ הוּא, דְּהָא אִימְּשַׁח בְּגַוְויהּ, קָא מַשְׁמַע לַן.

וְאַקְשֵׁהּ רַחֲמָנָא לְסוֹטָה, וְלַעֲבוֹדָה זָרָה, וְלִתְרוּמָה. לְסוֹטָה, דְּאַף עַל גַּב דְּלֹא פָּגַם, גַּבֵּי הֶקְדֵּשׁ נָמֵי, נָתְנָה טַבַּעַת בְּיָדָהּ – מָעֲלָה.

כִּי אַקְשֵׁהּ רַחֲמָנָא לַעֲבוֹדָה זָרָה, דְּעַד דְּאִית בַּהּ שִׁינּוּי, גַּבֵּי הֶקְדֵּשׁ נָמֵי, עַד דְּבִיקַּע בְּקַרְדּוֹם, וְיִפְגֹּם וּפָגוּם.

אַקְשֵׁהּ רַחֲמָנָא לִתְרוּמָה: מָה תְּרוּמָה, ״כִּי יֹאכַל״ – פָּרָט לְמַזִּיק, גַּבֵּי הֶקְדֵּשׁ נָמֵי – כֹּל דְּבַר אָכִילָה, כִּי מַזֵּיק לֵיהּ – פָּטוּר.

כֵּיצַד? נָתְנָה קַטְלָא כּוּ'. אֲמַר לֵיהּ רַב כָּהֲנָא לְרַב זְבִיד: וְדַהֲבָא לָאו בַּר אִיפְּגּוֹמֵי הוּא? וְהָא דַּהֲבָא דְּכַלְתֵּיהּ דְּנוּוָן, לְהֵיכָא אָזַל?

אָמַר לֵיהּ: דִּלְמָא, דַּהֲבָא דְּרַמְיִין כַּלָּתָיךְ הוּא. וְעוֹד: נְהִי דְּלָא אִיכָּא נָהֳנָה וּפָגַם לְאַלְתַּר, לְעוֹלָם מִי לָא אִיכָּא פְּגִימָה?

הַנָּהֳנָה מִן הַחַטָּאת וְכוּ'. מִכְּדֵי אִי בִּבְהֵמָה תְּמִימָה, הַיְינוּ כּוֹס שֶׁל זָהָב! אָמַר רַב פָּפָּא: בְּבַעֲלַת מוּם עָסְקִינַן.

דף יט:

מַתְנִי' נֶהֱנָה כְּבַחֲצִי פְּרוּטָה וּפָגַם כַּחֲצִי פְּרוּטָה, אוֹ שֶׁנֶּהֱנָה בְּשָׁוֶה פְּרוּטָה בְּדָבָר אֶחָד וּפָגַם בְּשָׁוֶה פְּרוּטָה בְּדָבָר אַחֵר – לֹא מָעַל, עַד שֶׁיֶּהֱנֶה בְּשָׁוֶה פְּרוּטָה וְיִפְגֹּם בְּשָׁוֶה פְּרוּטָה בְּדָבָר אֶחָד.

אֵין מוֹעֵל אַחַר מוֹעֵל בְּמוּקְדָּשִׁין אֶלָּא בְּהֵמָה וּכְלֵי שָׁרֵת בִּלְבַד. כֵּיצַד? רָכַב עַל גַּבֵּי בְּהֵמָה, וּבָא חֲבֵרוֹ וְרָכַב, וּבָא חֲבֵרוֹ וְרָכַב – כּוּלָּן מָעֲלוּ. שָׁתָה בְּכוֹס שֶׁל זָהָב, וּבָא חֲבֵרוֹ וְשָׁתָה, וּבָא חֲבֵרוֹ וְשָׁתָה – כּוּלָּן מָעֲלוּ. תֵּלֵשׁ מִן הַחַטָּאת, וּבָא חֲבֵרוֹ וְתָלַשׁ, וּבָא חֲבֵרוֹ וְשָׁתָה – כּוּלָּן מָעֲלוּ. תֵּלֵשׁ מִן הַחַטָּאת, וּבָא חֲבֵרוֹ וְתָלַשׁ, וּבָא חֲבֵרוֹ וְתָלַשׁ – כּוּלָּן מָעֲלוּ. רַבִּי אוֹמֵר: כָּל דָּבָר שֶׁאֵין לוֹ פִּדְיוֹן – יֵשׁ בּוֹ מוֹעֵל אַחַר מוֹעֵל.

גְּמָ' מַנִּי? מַתְנִיתִין רַבִּי נְחֶמְיָה, הִיא: דְּתַנְיָא אֵין מוֹעֵל אַחַר מוֹעֵל אֶלָּא בִּבְהֵמָה בִּלְבַד. רַבִּי נְחֶמְיָה אוֹמֵר: בְּהֵמָה וּכְלֵי שָׁרֵת.

מַאי טַעְמָא דְּתַנָּא קַמָּא? קְסָבַר: בְּעַנְיָינָא דִּבְהֵמָה כְּתִיב, דִּכְתִיב בְּאֵיל הָאָשָׁם.

וְרַבִּי נְחֶמְיָה, אָמַר לָךְ: קַל וָחוֹמֶר: אִם אֲחֵרִים מֵבִיא לִקְדוּשָּׁתָן, הוּא עַצְמוֹ – לֹא כָּל שֶׁכֵּן!

רַבִּי אוֹמֵר: כָּל דָּבָר שֶׁאֵין לוֹ פִּדְיוֹן, יֵשׁ כּוּ'. הַיְינוּ תַּנָּא קַמָּא! אָמַר רָבָא: אִיכָּא בֵּינַיְיהוּ עֲצִים.

דִּתְנוּ רַבָּנַן: הָאוֹמֵר ״הֲרֵי עָלַי עֵצִים״ – לֹא יִפְחוֹת מִשְּׁנֵי גְּזִירִין. רַבִּי אוֹמֵר: עֵצִים – קָרְבָּן הֵן, וּטְעוּנִין מֶלַח, וּטְעוּנִין תְּנוּפָה.

אָמַר רָבָא: לְדִבְרֵי רַבִּי, עֵצִים טְעוּנִין עֵצִים. וְאָמַר רַב פָּפָּא: לְדִבְרֵי רַבִּי, עֵצִים צְרִיכִין קְמִיצָה.

רַב פָּפָּא אָמַר: קָדְשֵׁי מִזְבֵּחַ תְּמִימִין וְנַעֲשׂוּ בַּעֲלֵי מוּמִין וְעָבַר וּשְׁחָטָן אִיכָּא בֵּינַיְיהוּ.

וְהָתַנְיָא: קָדְשֵׁי מִזְבֵּחַ תְּמִימִין, וְנַעֲשׂוּ בַּעֲלֵי מוּמִין, וְעָבַר וּשְׁחָטָן, רַבִּי אוֹמֵר: יִקָּבְרוּ, וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: יִפָּדוּ.

מַתְנִי׳ נְטַל אֶבֶן אוֹ קוֹרָה שֶׁל הֶקְדֵּשׁ – הֲרֵי זֶה לֹא מָעַל.

דף כ.

נְתָנָהּ לַחֲבֵרוֹ – הוּא מָעַל, וַחֲבֵרוֹ לֹא מָעַל. בְּנָאָהּ בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ – הֲרֵי זֶה לֹא מָעַל, עַד שֶׁיְּדוּר תַּחְתֶּיהָ בְּשָׁוֶה פְּרוּטָה.

נְטַל פְּרוּטָה שֶׁל הֶקְדֵּשׁ – הֲרֵי זֶה לֹא מָעַל. נְתָנָהּ לַחֲבֵרוֹ – הוּא מָעַל, וַחֲבֵרוֹ לֹא מָעַל. נְתָנָהּ לְבַלָּן, אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא רָחַץ מָעַל, שֶׁהוּא אוֹמֵר לוֹ: הֲרֵי הַמֶּרְחָץ פָּתוּחַ לְפָנֶיךָ, הִכָּנֵס וּרְחוֹץ.

אֶכִילָתוֹ וַאֲכִילַת חֲבֵרוֹ, הֲנָיָיתוֹ וַהֲנָיַית חֲבֵרוֹ, אֲכִילָתוֹ וַהֲנָיַית חֲבֵרוֹ, הֲנָיָיתוֹ וַאֲכִילַת חֲבֵרוֹ – מְצָטָרְפִין זֶה עִם זֶה, וַאֲפִילּוּ לִזְמַן מְרוּבֶּה.

גְּמָ׳ מַאי שְׁנָא הוּא, וּמַאי שְׁנָא חֲבֵירוֹ?! אָמַר שְׁמוּאֵל: בְּגִזְבָּר, הַמְּסוּרוֹת לוֹ, עָסְקִינַן.

בְּנָאָהּ בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ – אֵינוֹ חַיָּיב כּוּ'. לְמָה לִי עַד שֶׁיְּדוּר תַּחְתֶּיהָ? כֵּיוָן דְּשַׁנְּיַהּ – מָעַל! אָמַר רַב: כְּגוֹן שֶׁהִנִּיחָהּ עַל פִּי אֲרוּבָּה.

וְכֵיוָן דְּבָנֵי לַהּ, מִיהַת מָעַל. לֵימָא מְסַיַּיע לֵיהּ לְרַב, דְּאָמַר רַב: הַמִּשְׁתַּחֲוֶה לְבֵית – אֶסְרוֹ.

אָמַר רַב אַחָא בְּרֵיהּ דְּרַב אִיקָא: הֶנָאָה הַנִּרְאֵית לָעֵינַיִם אָסְרָה תּוֹרָה.

לֵימָא מְסַיַּיע לֵיהּ: הַדָּר בְּבֵית שֶׁל הֶקְדֵּשׁ, כֵּיוָן שֶׁנֶּהֱנָה מִמֶּנָּה – מָעַל. אָמַר רֵישׁ לָקִישׁ: הָתָם בְּשֶׁהִקְדִּישׁוֹ וּלְבַסּוֹף בָּנָאוֹ.

אֲבָל בָּנָאוֹ וּלְבַסּוֹף הִקְדִּישׁוֹ, מַאי – לֹא מָעַל? מַאי אִירְיָא רֵהֵיט וְתָנֵי הַדָּר בְּבֵית שֶׁל מְעָרָה – לֹא מָעַל. לֵימָא הַדָּר בְּבֵית שֶׁל אֲבָנִים שֶׁבָּנָאוֹ וּלְבַסּוֹף הִקְדִּישׁוֹ – לֹא מָעַל!

אָמְרִי: הָא פְּסִיקָא לֵיהּ., הָא לָא פְּסִיקָא לֵיהּ.

הֲדַרַן עָלָךְ הַנֶּהֱנֶה

הַשְּׁלִיחַ שֶׁעָשָׂה שְׁלִיחוּתוֹ – בַּעַל הַבַּיִת מָעַל. לֹא עָשָׂה שְׁלִיחוּתוֹ – הַשְּׁלִיחַ מָעַל.

כֵּיצַד? אָמַר לוֹ: ״תֵּן בָּשָׂר לָאוֹרְחִים״, וְנָתַן לָהֶם כָּבֵד; ״כָּבֵד״, וְנָתַן לָהֶם בָּשָׂר – הַשְּׁלִיחַ מָעַל. אָמַר לוֹ: ״תֵּן לָהֶם חֲתִיכָה חֲתִיכָה״, וְהוּא אוֹמֵר: טְלוּ שְׁתַּיִם! וְהֵם נָטְלוּ שָׁלֹשׁ – כּוּלָּם מָעֲלוּ.

דף כ:

גְּמָ׳ מַאן תַּנָּא דְּכָל מִילְּתָא דְּמִימְלַךְ עָלַהּ שָׁלִיחַ תַּרְתֵּי מִילֵּי הָווְיין?
אָמַר רַב חִסְדָּא: דְּלָא כְּרַבִּי עֲקִיבָא, דְּתָנַן: הַנּוֹדֵר מִן הַיָּרָק – מוּתָּר בְּדֵילּוּעִין, וְרַבִּי עֲקִיבָא אוֹסֵר.
אַבָּיֵי אָמַר: אֲפִילּוּ תֵּימָא רַבִּי עֲקִיבָא, מִי לָא בָּעֵי לְאִימְלוֹכֵי? כִּי אֲמַרוּ רַבָּנַן קַמֵּיהּ דְּרָבָא, אֲמַר לְהוּ: שַׁפִּיר קָאָמַר נַחְמָנִי!
מַאן תַּנָּא דִּפְלִיג עֲלֵיהּ דְּרַבִּי עֲקִיבָא? רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל הִיא, דְּתַנְיָא: הַנּוֹדֵר מִן הַבָּשָׂר – אָסוּר בְּכָל מִינֵי בָּשָׂר, וְאָסוּר בָּרֹאשׁ וּבָרַגְלַיִם, בַּקֵּנָה וּבַכָּבֵד וּבַלֵּב. וְאָסוּר בִּבְשַׂר עוֹפוֹת, וּמוּתָּר בִּבְשַׂר דָּגִים וַחֲגָבִים. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל מַתִּיר בָּרֹאשׁ וּבָרַגְלַיִם, בַּקֵּנָה וּבַכָּבֵד, וּבָעוֹפוֹת וּבַדָּגִים וּבַחֲגָבִים.
וְכֵן הָיָה רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: קְרָבַיִם לָאו בָּשָׂר הֵן, וְאוֹכְלֵיהֶן לָאו בַּר אִינִישׁ.
וּלְתַנָּא קַמָּא, מַאי שְׁנָא בִּבְשַׂר עוֹפוֹת? מִשּׁוּם דִּרְגִיל אִינִישׁ דְּאָמַר: לָא אַשְׁכַּחְי בִּשְׂרָא דְּחֵיוְתָא, וַאֲתַאי בִּשְׂרָא דְּצִיפְּרָא. אִי הָכִי, הָכִי נָמֵי עֲבִיד אִינִישׁ לְמֵימְרָא: לָא אַשְׁכַּחְי בִּשְׂרָא דְּחֵיוְתָא, וַאֲתַאי דָּגִים!
אָמַר רַב פָּפָּא: בְּיוֹם הַקֻּזָּה עָסְקִינַן, דְּלָא אָכֵיל אִינִישׁ דָּגִים.
אִי הָכִי, צִיפְּרָא נָמֵי לָא נֵיכוֹל, דְּאָמַר שְׁמוּאֵל: דִּמְסוֹכַר וְאָכֵל צִיפְּרָא – פָּרַח לֵיבֵיהּ כְּצִיפְּרָא!
וְעוֹד, תַּנְיָא: אֵין מַקִּיזִין דָּם לֹא עַל הַדָּגִים, וְלֹא עַל הָעוֹפוֹת, וְלֹא עַל בָּשָׂר מָלִיחַ.
אֶלָּא אָמַר רַב פָּפָּא: בְּיוֹמָא דְּכָיְיבִין לֵיהּ עֵינֵיהּ עָסְקִינַן, דְּלָא אָכֵיל דָּגִים.
אָמַר לוֹ: תֵּן לוֹ חֲתִיכָה כּוּ׳. שְׁמַע מִינַּהּ: מוֹסִיף עַל שְׁלִיחוּתוֹ – הָווֹי שְׁלִיחַ!
אָמַר רַב שֵׁשֶׁת: דְּאָמַר שָׁלִיחַ: טוֹל אַחַת מִדַּעְתּוֹ וְאַחַת מִדַּעְתִּי.

דף כא.

מַהוּ דְּתֵימָא: עָקַר שְׁלִיחוּתֵיהּ דְּבַעַל הַבַּיִת, וְלָא לְמֵעוֹל – קָא מַשְׁמַע לַן.
מַתְנִי׳ אָמַר לוֹ: ״הָבֵא לִי מִן הַחַלּוֹן אוֹ מִן הַדְּלוֹסְקָמָא״, וְהֵבִיא לוֹ. אַף עַל פִּי שֶׁאָמַר בַּעַל הַבַּיִת: ״לֹא הָיָה בְּלִבִּי אֶלָּא מִזֶּה״, וְהֵבִיא מִזֶּה – בַּעַל הַבַּיִת מָעַל. אֲבָל אִם אָמַר לוֹ:

"הָבֵא לִי מִן הַחַלּוֹן", וְהֵבִיא לוֹ מִן הַדְּלוֹסְקָמָא, אוֹ "מִן הַדְּלוֹסְקָמָא", וְהֵבִיא לוֹ מִן הַחַלּוֹן – הַשָּׁלִיחַ מָעַל.

שִׁלַּח בְּיַד חֵרֵשׁ שׁוֹטֶה וְקָטָן, אִם עָשׂוּ שְׁלִיחוּתוֹ – בַּעַל הַבַּיִת מָעַל, לֹא עָשׂוּ שְׁלִיחוּתוֹ – חֲנָווֹנִי מֵעַל.

שִׁלַּח בְּיַד פִּקֵּחַ, וְנִזְכַּר עַד שֶׁלֹּא הִגִּיעַ אֵצֶל חֲנָווֹנִי – חֲנָווֹנִי מָעַל לְכָשֶׁיּוֹצִיא.

כֵּיצַד יַעֲשֶׂה? נוֹטֵל פְּרוּטָה אוֹ כְּלִי, וְאוֹמֵר: "פְּרוּטָה שֶׁל הֶקְדֵּשׁ בְּכָל מָקוֹם שֶׁהוּא מְחוּלָּל עַל זֶה", שֶׁהַהֶקְדֵּשׁ נִפְדֶּה בְּכֶסֶף וּבְשָׁוֶה כֶּסֶף.

גְּמָ' מַאי קָא מַשְׁמַע לַן? דְּבָרִים שֶׁבַּלֵּב אֵינָם דְּבָרִים.

שִׁילַּח בְּיַד חֵרֵשׁ שׁוֹטֶה וְקָטָן, אִם עָשׂוּ [וְכוּ']. וְהָא לָאו בְּנֵי שְׁלִיחוּתָא נִינְהוּ!

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר: עֶשְׂאוּם כְּמַעֲטָן שֶׁל זֵיתִים,

דְּתָנַן: הַזֵּיתִים, מֵאֵימָתַי מְקַבְּלִין טוּמְאָה? מִשֶּׁיְּזִיעוּ זֵיעַת הַמַּעֲטָן, וְלֹא זֵיעַת הַקּוּפָּה.

רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר: כְּאוֹתָהּ שֶׁשָּׁנִינוּ, נָתָנוֹ עַל גַּבֵּי הַקּוֹף וְהוֹלִיכוֹ, אוֹ עַל גַּבֵּי הַפִּיל וְהוֹלִיכוֹ,

וְאָמַר לְאַחֵר לְקַבְּלוֹ מִמֶּנּוּ – הֲרֵי זֶה עֵירוּב. אַלְמָא קָא עָבְדָא שְׁלִיחוּתֵיהּ. הָכִי נָמֵי, אִיתְעָבִיד שְׁלִיחוּתֵיהּ.

שִׁלַּח בְּיַד פִּקֵּחַ וְכוּ'. וְאַף עַל גַּב דְּלָא אִידְּכַר שְׁלִיחַ. וּרְמִינְהִי: נִזְכַּר בַּעַל הַבַּיִת וְלֹא נִזְכַּר שָׁלִיחַ – הַשָּׁלִיחַ מָעַל, נִזְכְּרוּ שְׁנֵיהֶם – חֲנָווֹנִי מָעַל!

אָמַר רַב שֵׁשֶׁת: מַתְנִיתִין נָמֵי, כְּשֶׁנִּזְכְּרוּ שְׁנֵיהֶם.

מַתְנִי' נָתַן לוֹ פְּרוּטָה, אָמַר לוֹ: "הָבֵא לִי בְּחֻצְיָהּ נֵרוֹת וּבְחֻצְיָהּ פְּתִילוֹת" וְהָלַךְ וְהֵבִיא לוֹ בְּכוּלָּהּ פְּתִילוֹת אוֹ בְּכוּלָּהּ נֵרוֹת, אוֹ שֶׁאָמַר לוֹ: "הָבֵא לִי בְּכוּלָּהּ נֵרוֹת", אוֹ "בְּכוּלָּהּ פְּתִילוֹת", וְהָלַךְ וְהֵבִיא בְּחֻצְיָהּ נֵרוֹת וּבְחֻצְיָהּ פְּתִילוֹת – שְׁנֵיהֶם לֹא מָעָלוּ.

אֲבָל אִם אָמַר לוֹ: "הָבֵא לִי בְּחֻצְיָהּ נֵרוֹת מִמָּקוֹם פְּלוֹנִי וּבְחֻצְיָהּ פְּתִילוֹת מִמָּקוֹם פְּלוֹנִי", וְהָלַךְ וְהֵבִיא לוֹ נֵרוֹת מִמָּקוֹם פְּתִילוֹת, וּפְתִילוֹת מִמָּקוֹם נֵרוֹת – הַשָּׁלִיחַ מָעַל.

נָתַן לוֹ שְׁתֵּי פְּרוּטוֹת, וְאָמַר לוֹ: "לֵךְ וְהָבֵא לִי אֶתְרוֹג", וְהָלַךְ וְהֵבִיא לוֹ בְּאַחַת אֶתְרוֹג וּבְאַחַת רִימּוֹן – שְׁנֵיהֶם מָעֲלוּ. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: בַּעַל הַבַּיִת לֹא מָעַל, שֶׁהוּא אוֹמֵר לוֹ: אֶתְרוֹג גָּדוֹל הָיִיתִי מְבַקֵּשׁ, וְהֵבֵאתָ לִי קָטָן וְרַע.

נָתַן לוֹ דִּינַר זָהָב, וְאָמַר לוֹ: לֵךְ וְהָבֵא לִי חָלוּק,

דף כא:

וְהָלַךְ וְהֵבִיא לוֹ בִּשְׁלֹשָׁה חָלוּק וּבִשְׁלֹשָׁה טַלִּית – שְׁנֵיהֶם מָעֲלוּ. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: בַּעַל הַבַּיִת לֹא מָעַל, שֶׁהוּא אוֹמֵר לוֹ: חָלוּק גָּדוֹל הָיִיתִי מְבַקֵּשׁ, וְהֵבֵאתָ לִי קָטָן וְרַע.

גְּמָ' שְׁמַעְתְּ מִינַּהּ, מַאן דְּאָמַר לִשְׁלוּחוֹ: "זִיל זְבֶן לִי כּוֹרָא דְּאַרְעָא", וְאָזַל וּזְבַן לֵיהּ לִיתְבָּא – קָנֵי לוֹקְחָן!

אָמְרִי: הָכָא הֵיכִי דָּמֵי – כְּגוֹן דְּאַיְיתֵי לֵיהּ שָׁוֶה שֵׁשׁ בְּשֵׁשׁ.

אֵימָא סֵיפָא: רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: בַּעַל הַבַּיִת לֹא מָעַל, שֶׁהוּא יָכוֹל לוֹמַר לוֹ: "חָלוּק גָּדוֹל הָיִיתִי מְבַקֵּשׁ, וְהֵבֵאתָ לִי חָלוּק קָטָן וְרַע"!

דְּאָמַר לֵיהּ: אִי יָהֲבַתְּ דִּינָר כּוּלֵּיהּ, אַיְיתֵית לִי שָׁוֶה שְׁנֵי דִּינָרִין.

הָכִי נָמֵי מִסְתַּבְּרָא, דְּקָתָנֵי סֵיפָא: מוֹדָה רַבִּי יְהוּדָה בְּקָטָנִית שֶׁשְּׁנֵיהֶם מָעֲלוּ, שֶׁהַקָּטָנִית בְּפִרוּטָה וְקָטָנִית בְּדִינָר.

הֵיכִי דָּמֵי? אִי בְּאַתְרָא דְּזָבְנִי בְּשׁוּמָא – גַּבֵּי קָטָנִית נָמֵי, דְּיָהֵב סֶלַע מוֹזְלִי לֵיהּ טְפֵי! אֲמַר רַב פָּפָּא: בְּדוּכְתָּא דְּמָזַבְנִי בְּכַנֵּי כַּנֵּי, כַּנָּא בְּפִרוּטָה, דְּהָתָם פְּסִיק מִילְּתַיְיהוּ.

מַתְנִי' הַמַּפְקִיד מָעוֹת אֵצֶל שׁוּלְחָנִי, אִם צְרוּרִין – לֹא יִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן. לְפִיכָךְ, אִם הוֹצִיא – מָעַל. אִם מוּתָּרִין – יִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן. לְפִיכָךְ, אִם הוֹצִיא – לֹא מָעַל. אֵצֶל בַּעַל הַבַּיִת – בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ לֹא יִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן. לְפִיכָךְ, אִם הוֹצִיא – מָעַל. הַחֲנָווֹנִי – כְּבַעַל הַבַּיִת, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: כְּשׁוּלְחָנִי.

נָפְלָה פְּרוּטָה שֶׁל הֶקְדֵּשׁ בְּתוֹךְ כִּיסוֹ, אוֹ שֶׁאָמַר "פְּרוּטָה בְּכִיס זֶה הֶקְדֵּשׁ", כֵּיוָן שֶׁהוֹצִיא אֶת הָרִאשׁוֹנָה – מָעַל, דִּבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָא. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: עַד שֶׁיּוֹצִיא אֶת כָּל הַכִּיס.

וּמוֹדֶה רַבִּי עֲקִיבָא לַחֲכָמִים בְּאוֹמֵר "פְּרוּטָה מִן כִּיס זֶה הֶקְדֵּשׁ", שֶׁהוּא מוֹצִיא וְהוֹלֵךְ עַד שֶׁיּוֹצִיא אֶת כָּל הַכִּיס.

גְּמָ' כִּי אֲתָא רַב דִּימִי, אָמַר: רָמֵי לֵיהּ רֵישׁ לָקִישׁ לְרַבִּי יוֹחָנָן: מַאי שְׁנָא רֵישָׁא וּמַאי שְׁנָא סֵיפָא?

אָמַר לֵיהּ: סֵיפָא בְּאוֹמֵר "לֹא יִפָּטֵר כִּיס זֶה מִן הַהֶקְדֵּשׁ".

כִּי אֲתָא רָבִין אָמַר: כִּיסִין אֲשׁוּרִים רְמָא לֵיהּ, דְּתָנַן: הָאוֹמֵר "אֶחָד מִשְּׁוּרַיי הֶקְדֵּשׁ" – הָיוּ לוֹ שְׁנַיִם, הַגָּדוֹל שֶׁבָּהֶן הֶקְדֵּשׁ! אָמַר לֵיהּ: סֵיפָא בְּאוֹמֵר "לֹא יִפָּטֵר כִּיס זֶה מִן הַהֶקְדֵּשׁ".

דף כב.

רַב פָּפָּא אָמַר: כִּיסִין אֲלוּגִין רְמָא לֵיהּ, דְּתָנַן: הַלּוֹקֵחַ יַיִן מִבֵּין הַכּוּתִים אוֹמֵר: "שְׁנֵי לוּגִין שֶׁאֲנִי עָתִיד לְהַפְרִישׁ – הֲרֵי הֵן תְּרוּמָה, עֲשָׂרָה – מַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן, תִּשְׁעָה – מַעֲשֵׂר שֵׁנִי", וּמֵיחֵל וְשׁוֹתֶה מִיָּד, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.

רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יוֹסֵי וְרַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹסְרִים! אָמַר לֵיהּ: סֵיפָא דְּמַתְנִיתִין בְּאוֹמֵר "לֹא יִפָּטֵר כִּיס זֶה מִן הַהֶקְדֵּשׁ".

הַדָּרָן עָלָךְ הַשָּׁלִיחַ שֶׁעָשָׂה שְׁלִיחוּתוֹ וְסִלִּיקָא לַהּ מַסֶּכֶת מְעִילָה